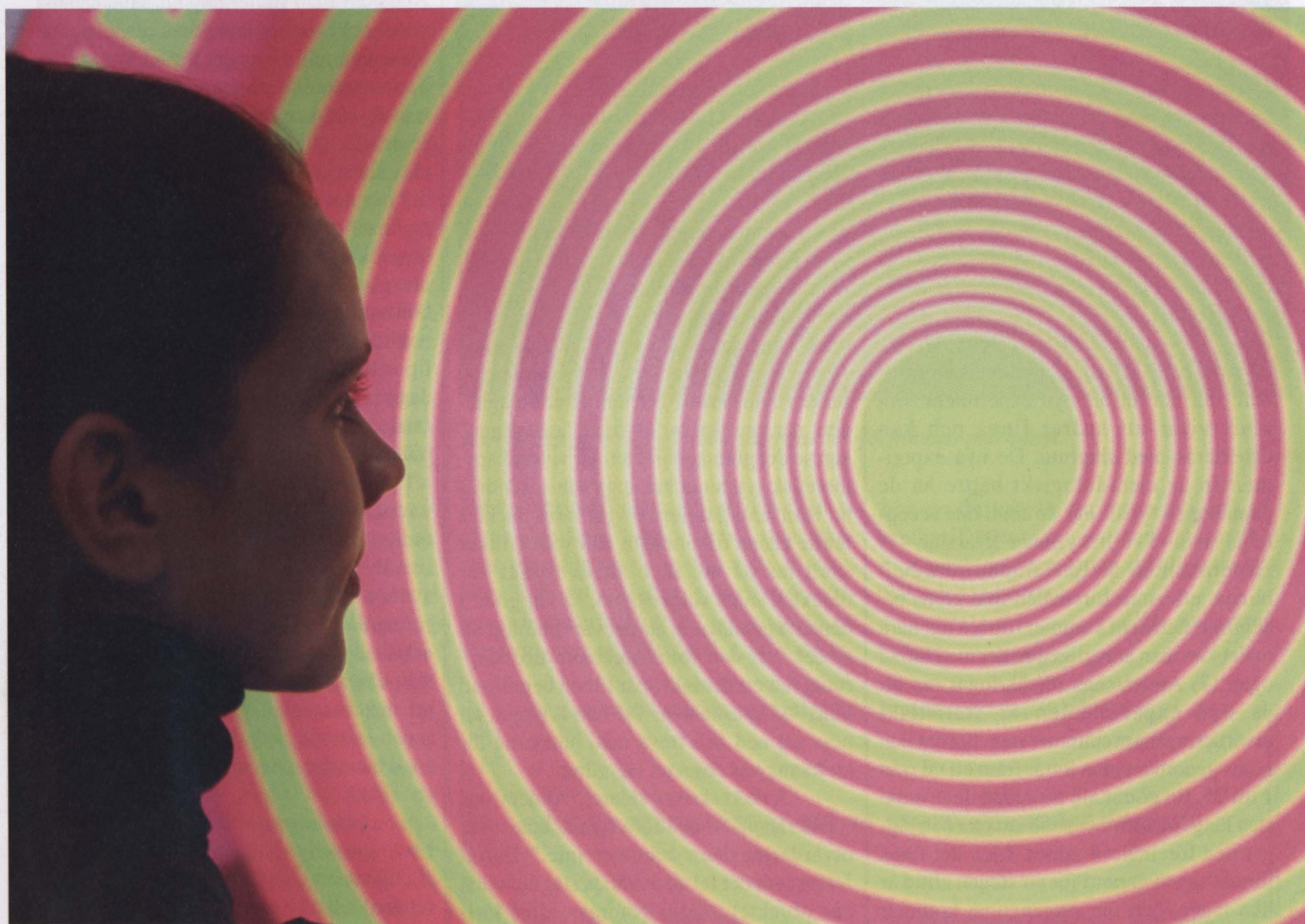

Sökaren

– tidskrift för livsfrågor –

HYPNOS ÄR ETT AV MÄNNISKANS MEST GÅTFULLA FENOMEN. SEN GAMMALT BESKRIVS DET SOM ETT PÅ KONSTLAD VÄG FRAMKALLAT TILLSTÅND AV FÖRÄNDRAT MEDVETANDE, DÄR DEN EGNA VILJAN SÅ GOTT SOM UPPHÄVS OCH DEN HYPNOTISERADE AUTOMATISKT FÖLJER HYPNOTISÖRENS BEFALLNINGAR. EN DEL EXPERTER MENAR DOCK ATT DETTA ÄR EN FÖRDOM ENDAST.

I ALLA HÄNDELSEER ÄR HYPNOS NÅGOT SOM KAN ANVÄNDAS POSITIVT I SJÄLVFÖRBÄTTRANDE SYFTE.

FOTO BIRGIT SONNENBERG, PRESSENS BILD.

Psi-spåret

Psi-spåret lever

I *Folkvett* 2/2003 kritiserade undertecknad experiment med psi-spåret som rapportrats av Jens Tellefsen och Nils-Olof Jacobson i en parapsykologisk tidskrift. Psi-spåret är ett förmodat tankespår av okänd fysisk karaktär som antas bildas mellan en person som tänker intensivt på ett föremål och föremålet. Spåret ska kunna detekteras med slagruta.

I *Sökaren* 6/2005 skriver Göte Andersson (psi-spårets upptäckare/uppfinnare) att han utfört nya experiment som klart visar att spåret finns och kan detekteras med slagruta. De nya experimenten är metodologiskt bättre än de gamla, men tyvärr når de ännu inte acceptabel nivå. Två bekymmer kvarstår. (1) Experimenten är fortfarande inte helt blindade, eftersom föremålen inte göms ordentligt. Om man kommer tillräckligt nära målet kan man antagligen se det med blotta ögat. (2) Anderssons försäkningar om att de nya experimenten är statistiskt utvärderingsbara stämmer inte. Föremålen göms genom att man lottar fram ett tal från 1 till 25. En gömmare tar sedan detta antal steg längs en förutbestämd sträcka och lägger ned föremålet i gräset. Men det finns förstås ingen garanti för att stegen alltid är lika långa, och om rutgångaren kommer tillräckligt nära föremålet kan han – som sagt – antagligen se det, även om han ursprungligen varit på väg mot en punkt något eller några steg från den korrekta. Därför kan man inte säga att det finns exakt 25 gömställen.

Båda bekymren skulle enkelt kunna avhjälpas om föremålen gömdes ordentligt på en av ett bestämt antal platser, där platserna är tydligt utmärkta. Man kunde t.ex. lotta fram under vilken av 25 jämnt utplacerade plastkoner som föremålet ska gömmas.

Låt oss hoppas att nästa rapport om psi-spåret beskriver metodologiskt oantastliga experiment.

JJ

Svar på Jesper Jerkerts kritik

I skeptikerföreningen Vetenskap och Folkbildnings tidskrift *Folkvett* har Jesper Jerkert kritiserat de experiment med psi-spåret som jag redogjorde för i *Sökaren* 6/2005. Dessa var av *forced choice*-typ och gjordes under sommaren 2005. Jerkert skriver: "Experimenten är fortfarande inte helt blindade eftersom föremålen inte gömts ordentligt. Om man kommer tillräckligt nära målet kan man antagligen se det med blotta ögat". Slut på citat. Nu är saken den att Jerkert i sin kritik gör helt lösa antaganden, när han skriver att man "antagligen" kan se det gömda objektet. Ur vetenskaps-teoretisk synpunkt kan inga slutsatser dras ur lösa antaganden, något som Jerkert borde känna till om hans roll som kritiker skall tas på allvar. I själva verket var objektet, mina solglasögon, så väl gömt i den täta gräskanten att det var omöjligt att se det. När den som detekterat med slagrutan fått ett distinkt spår till en begränsad plats vid gräskanten, var han tvungen att böja sig ned och treva med händerna för att känna var objektet låg gömt.

Jerkert skriver vidare: "Anderssons försäkran att de nya försöken är statistiskt utvärderingsbara stämmer inte." Enligt Jerkert var det fel att använda stegmetoden när objektet skulle gömmas efter lottdragningen, eftersom han anser att det inte finns någon garanti att stegen är lika långa. Istället anser Jerkert att vi skulle ha använt väl utmärkta målplatser, ex.vis ett antal plastkoner, där objektet kunde gömmas i ett av dessa. Får bemöta kritiken att räkna steg vid utläggningen. Enligt JJ finns ingen garanti för att stegen är lika långa. Om steglängden råkar variera 1 dm hit eller dit kan inte ha någon som helst betydelse. Huvudsaken var ju att psi-spåret detekterades spikrakt på det helt osynliga föremålet i de lyckade fallen. Vi kom överens om att den person som gömde solglasögonen skulle ta ca 1 m långa steg, vilket var praktiskt och enkelt. Hade Jerkerts förslag att använda plastkoner varit bättre? Enligt min mening

skulle den metoden inte vara tillförlitlig. Antag att man ställer upp ett antal sådana koner och att ett objekt göms i en av dessa. Vilken garanti finns det för att inte de experimenterande på ett omedvetet, sublimant, sätt kan förnimma att den kon där föremålet göms har ändrat läge, lutning eller annat i samband med gömmandet, mot hur den var rumsligt placerad tidigare. Sådana subliminala perceptioner är inte så långsökta, utan är tvärtom välkända inom den psykologiska forskningen. Den eftertänksamme läsaren inser säkert att stegmetoden är både enklare och mer tillförlitlig eftersom det då inte finns tecken av något slag som kan leda de experimenterande personerna. För mig och mina medhjälpare är det inte förvånande att psi-spåret kan verifieras med en *forced-choice*-metod, för fenomenet kan användas i betydligt mera krävande situationer i verkliga livet, när det gäller att lokalisera försvunna människor, djur och borttappade föremål. Jag och mina medhjälpare har erfarenhet att detta är möjligt. I sådana fall kan skeptikerna inte komma med argumentet att det man lokaliserat varit synligt, då ingen levande person i förväg vet var de försvunna personerna, djuren och föremålen finns.

I en tidigare artikel i *Sökaren* har jag berättat om försök som gick ut på att gissa sig till var ett gömt föremål ligger. Psi-spåret användes således inte, ingen sändning eller slagrutegång. Tanken var att se hur lätt eller svårt det var att av en ren slump hitta ett gömt objekt för att kunna jämföra med våra försök med tankespåret. Av 10 sådana gissningsförsök misslyckades samtliga. En tid efter min senaste artikel 6/2005 gjorde jag om samma gissningsförsök hemma hos Karl-Ejnar Jansson. Samma gräskant användes, 25 m lång, som var platsen för de experiment som Jerkert kritiserat. Alexander Hebbe var inte med vid detta tillfälle, utan jag själv fick agera som "gömmare" av objektet, mina solglasögon. Karl-Ejnar fick, när min uppgift var avklarad, komma fram och ställa sig 15 m från gräskanten och helt enkelt gissa var objektet låg gömt och gå spikrakt till den

plats gissningen avsett. Objektet var lika omsorgsfullt gömt som vid experimenten sommaren 2005. Betingelserna var exakt likadana som vid de riktiga psi-spår-försöken, kanske jag måste tillägga, för att undvika missförstånd. När de 15 försöken var avklarade, hade samtliga misslyckats. Det närmaste avståndet från objektet som gissandet resulterade i, blev ungefär 1 m, vilket inte hade varit giltigt om det rört sig om riktiga försök med psi-spåret. Resultatet kan jämföras med dem vi gjorde sommaren 2005, då vi med psi-spåret lyckades i 11 av 15 försök. Räknar vi också med de tre korrekta försöken där Jens Tellefsen och hans fru Kristina medverkade, så blir resultatet att av 18 försök blev 14 helt rätt. Detta resultat är mycket signifikant om man beaktar att den statistiska sannolikheten är 1 rätt vid 25 försök om ett stort antal test görs. Som redan nämnts var det ju 25 lotter och 25 alternativa målplatser.

Man får givetvis vara beredd på kritik när man forskar i dessa skenbart märkliga fenomen. Kritik kan ändå vara nyttig om den är nyanserad och konstruktiv. Tyvärr så har kritiken från Jerkert och VoF mest handlat om lösa antaganden, eftersom de inte har varit ute i fältmässiga försök och sett hur noggrant testen har utförts. När jag läser Jesper Jerkerts kritik kommer jag osökt att tänka på konstnären och författaren Albert Engströms roliga gubbar. Ett exempel: En oresonlig regementsläkare ser med stor misstänksamhet på regementets längsta soldat och ryter: "Är du verkligen så där lång eller simulerar du, fördömda karl?". Kanske Jerkert tänker det samma i sin kritik när hans logiska argument tryter. Tänker han möjligen: "Får ni verkligen så bra resultat med psi-spåret eller simulerar ni, fördömda karlar?". En liknande misstänksamhet och oresonliga inställning, som regementsläkaren ger prov på, i nyss nämnda historia, har också kritikerna inom VoF, när det gäller att kritisera undersökningar av paranormala fenomen. Psi-spåret och andra psi-fenomen är en del av vår verklighet, av naturen, och har ingenting med ockultism eller dimhöljad mystik att göra. Det gäller nog bara att vara öppen för möjligheten att vetenskapen har mycket kvar att utforska.

Tillägg: Det har vid flera tillfällen hänt att jag blivit ombedd att tillsammans med mina medhjälpare söka efter försvunna personer, djur och föremål med psi-spår-me-

Karl-Ejnar Jansson går med slagruta och förnimmer psi-spåret.

toden. Några fall där vi faktiskt lyckats ta ut rätt plats finns dokumenterade och Sökarens redaktör har i sin ägo flera sådana. Bl.a. finns ett omfattande dokument skrivet och undertecknat av anhöriga till en försvunnen man i Dalsland. Det är de an-

hörigas önskan att det inte publiceras offentligt. Däremot kan seriösa forskare ta del av nämnda dokumentation vid förfrågan hos Sökarens redaktör.

Göte Andersson

Ett av många intyg om att psi-spårmetoden fungerar

Den 3 december -94 gick jag en liten motionsrunda med mina hundar. Det var en cirkelrunda på 600 – 700 meter.

När jag väl kom hem upptäckte jag att mitt armbandsur var tappat. Nu var det så tursamt att Leif Andersson var i mitt hem och snickrade. Jag hade hört talas om Leifs och Götes experiment, så jag bad Leif att hjälpa mig med PSI-spår-metoden.

Jag och Leif gick således ut till den ungefärliga mittpunkten av den cirkelrunda jag gått. Själv fick

jag fungera som sändare. När detta var gjort gick Leif runt mig och fick utslag i en bestämd riktning. Han följde denna riktning med slagrutan och vid en viss plats stannade PSI-spåret, och där låg min klocka. Det var barmark vid tillfället. Jag fick alltså ett bevis på att den märkliga metoden fungerade, även om den är svår att förstå.

Björnö den 6 mars 1995

Karl-Fredrik Hultkrantz

De vänliga ord som sägs idag, kan bära frukt i morgon.

Mahatma Gandhi

Alla långa sanningsrötter är misstänkliga, sanningen får man endast ut i korta, brutna bitar.

Edith Södergran

Man försöker att tro på det man helst håller för sant.

Francis Bacon

Detta vittnar jag om, att alla människor är bröder.

Muhammed

Inbud människor med helt andra åsikter och värderingar och försök att förstå dom.

Eva Dabelius

Det är för väl att lögnen finns – för tänk om allt man hörde var sant.

Albert Engström

Det finns saker som man måste vara fackman för att inte förstå.

Hjalmar Söderberg

Det finns ingen bot mot födelse och död, utom att njuta av mellantiden.

George Santayana

Det är mycket lättare att vara kritisk än att vara rättvis.

Benjamin Disraeli

En förändring kan ske från vår nuvarande värld av själviskhet, förvirring och oenighet till en värld av sann samverkan, där den högsta skapande förmågan kommer till uttryck. Denna förändring kommer att ske, den måste ske, eftersom det är universums vilja.

Antony Brooke

Civilisation är i första rummet vilja till gemenskap. Man är ociviliserad och barbarisk i samma grad som man är hänsynslös mot sin nästa.

José Ortega y Gasset

Just studiet av den yttre världen har lett till slutsatsen att medvetandets innehåll är den yttersta verkligheten.

Eugene Wigner, fysiker

Vetenskapen rymmer ingen plats för dogmer. Forskaren är fri att ställa vilken fråga som helst, betvivla vilket påstående som helst, söka efter vilka data som helst, rätta vilket misstag som helst. De gånger vetenskapen i det förflutna har lett till upprättandet av nya dogmer, har dessa dogmer visat sig oförenliga med vetenskapens fortsatta utveckling, och resultatet har blivit antingen att dogmerna fått ge vika eller att vetenskapen och friheten tillsammans gått förlorade.

J. Robert Oppenheimer

Det är en mystisk kraft som genomtränger allt. Jag har en förmimelse av den, fastän jag inte ser den. Det är denna osynliga kraft som låter sig anas och ändå gäckar all bevisning, emedan den är så olik allt som jag uppfattar med mina sinnen. Jag känner dunkelt att medan allt omkring mig ständigt förändras, ständigt dör, finns där under all denna förändring en levande kraft som är oföränderlig och som håller allt samman.

Mahatma Gandhi

Den som skrattar överlever.

Joel Goodman

Skeptikern varken bekräftar eller förnekar någon position, utan han betvivlar den.

Sir Walter Raleigh

Inom var och en av oss är ett geni som försöker komma till uttryck.

Tom Johnson

När skall vi inse att kärlek är en kraft som måste användas?

George Bendall

Det är frid i centrum av din varelse – en frid som kan förnimmas under hela dagen och under kvällens lugn när du vänt hem från ditt arbete.

Ernest Holmes

Inom parapsykologin finns sprängämne som kan radera vår nuvarande världsbild.

Adress SÖKAREN
Box 10
663 21 SKOGHALL
Telefon 054-51 89 00
Fax 054-51 89 02
E-post red@sokaren.se
PlusGiro 70 60 47-8
Bankgiro 372-8128
Hemsida på Internet www.sokaren.se
Redaktör och ansvarig utgivare Sven Magnusson
Prenumeration Helår (6 nr) 250:-
Halvår 150:-
Annonser Ring för prislista
Tryckeri Wallin & Dalholm
Lund
ISSN 0038-0504

INNEHÅLL:

Psi-spåret diskuteras av Jesper
Jerkert och Göte Andersson 2

Visdomsbladet 4

Sverker Arfvidsson:
Psi-spåret är en realitet 6

Hypnos 9

Gunnar Martin Aronsson:
Hypnos 12

Erland Lagerroth:
De lärda och Galileis kikare – idag 16

Bertil Falk:
Den dualistiska monoteismen 18

Hans Granqvist:
Österns assyriska kyrka 20

Läsarforum 24

Bokrecensioner 26

Eugenia Basilewsky till minne 30

Åsa Freij:
På snällseminarium 31

Åsa Freij:
Annika och Akal Center 32

Åsa Freij:
Elisabeth, medium 35

En gammal tidskrift

I SÖKARENS första nummer, september 1964, hade jag nedanstående mediokra text på den plats som läsare, men inte jag själv, ibland betecknar som "ledare".

EN NY TIDSKRIFT!

Det finns ju en mängd tidningar förut... För sökare Seklet, Spiritualisten, Graal, Tid och Rum, Teosofi i Norden, Tidskrift för Hälsa... *Behövs* det då en ny tidskrift? Har nykomlingen något existensberättigande? *Ja*, om den kan bli inte bara ny utan även annorlunda, få en egen karaktär, och om den svarar mot något behov som finns.

Vi har i vårt land knappast haft någon tidskrift som liksom varit sökarnas egen – såsom t. ex. Search och Fate i Amerika – och som på ett intressant och mångsidigt sätt tagit upp alla för sökare aktuella ämnen. Den här tidskriften vill försöka fylla ett tomrum som har funnits i den svenska pressfloran.

Vad kommer nu SÖKAREN att innehålla? Jo, sådant som är väsentligt, skulle jag vilja svara. Det blir artiklar om *parapsykiska fenomen*, vilka man måste, anser jag, ha kännedom om, för att kunna bilda sig en vettig livsåskådning, *spiritualism*, *UFO*, dvs de oidentifierade flygande föremålen i jordens atmosfär, som är en stor och viktig nutidshändelse, *reinkarnationsläran*, för vilken en hel del fakta talar, *helbräddagörelser*, *bön* och *bönesvar*, som är realiteter av den största betydelse, *hypnos*, som stimulerar människans dolda psykiska krafter, *andlig och fysisk yoga*, *tankens makt*, *den sideriska pendeln*, *den mänskliga auran*, *freden* samt *hälsofrågor*, eftersom en grundförutsättning för ett sunt själlsliv är god hälsa, *etiska frågor*, *den stora frågan om Guds existens* m. m. Andligt och fysiskt destruktiva faktorer i samhället kommer att uppmärksammas och bekämpas, såsom *tobaken*, *alkoholen*, *nedsmutsningen av vattendragen*, *förgiftningen med avgaser* m. m. *av den luft vi skall andas*, och vidare *litteratur och film av det slag som ger dåliga inflytelser*. Ja, det är mycket som en tidskriftsredaktör skulle vilja ta upp, men en förutsättning för att allt detta skall kunna beredas utrymme i SÖKAREN är att tidskriften får ett anseeligt antal läsare samt kanske *ekonomiska medarbetare*, *mecenater*, så att inte verksamheten hämmas av brist på medel, ty det är svårt och dyrt att göra en tidskrift som har ett sådant innehåll att läsarunderlaget med nödvändighet blir högst begränsat.

SÖKAREN är fristående från alla organisationer och livsåskådningar och gynnar en fri debatt men strider mot okunnighet och ensidighet. Den eftersträvar saklighet och hyfsad argumentering; illa grundade påståenden bör inte framföras.

Jag hoppas att sökare skall finna denna tidning värdefull.

Sven Magnusson

Nu utkommer denna besynnerliga/viktiga tidskrift i sin 43:e årgång. "Ekonomiska medarbetare" har hela tiden funnits. Hade det inte varit så, skulle tidskriften knappast ha kunnat utges, och det hade då inte heller funnits någon anledning att göra det.

Som läsarna kan räkna ut, är redaktören inte någon ung man. Dvs det kroppsliga höljet är jämföresvis gammalt, men anden är förstas "ung", eftersom den saknar ålder.

I alla händelser: SÖKAREN sprattlar fortfarande.

SM

Psi-spåret är en realitet

AV SVERKER ARFVIDSSON

Med stort intresse läste jag artikeln om psi-spåret av Göte Andersson i Sökaren nr 6, 2005. Jag har tidigare läst hans bok om psi-spåret (1994) och även utfört försök som *för mig* har visat psi-spårets verklighet. Den 14 januari 2006 på kvällen bestämde jag mig för att utföra ytterligare experiment med spelkort. OBS: Jag hade stor lust att utföra försöken och var rätt så säker på att lyckas! I alla försöken använde jag mig av 6 spelkort från en vanlig kortlek. Korten hade valörerna spader knekt, spader 7, spader 4, hjärter 8, hjärter 6 och ruter dam.

Försök 1–3

Där psi-spåret går fram bildas ett förtätat fält av ett slags okänd energi. Men även det objekt som är tankespårets mål erhåller en viss mer-energi.

Jag tittar på spader knekt i min hand, blandar korten och lägger ut dem i en halvcirkel på golvet framför mig med bilderna nedåt. Detta är ett experiment som jag brukar lyckas med. Jag håller min hand över kort efter kort och upptäcker då att ett visst kort har en starkare utstrålning än de andra. Detta experiment brukar jag klara, men denna dag misslyckades de två första försöken, spader 7 kom upp i stället för spader knekt.

Jag gör försöket en tredje gång, tittar på spader knekt, blandar korten och lägger ut dem i en halvcirkel igen. Nu har spader knekt den starkaste utstrålningen.

Så här tyder jag resultatet av försöket: När jag intensivt tittar på spader knekt, skapas ett psi-spår till spelkortet, och även själva kortet erhåller en viss mer-energi. När jag lägger ut korten på golvet, följer psi-spåret med till kortets nya plats. När min hand är över spader knekt, känner jag av mer-energin från psi-spåret. Det känns som jag lägger handen på en luftkudde.

(Dagen efter utförde jag försöket igen med lyckad utgång.)

Försök 4

Jag tittar på spader knekt i min hand, blandar korten och lägger ut dem i en halvcirkel på olika ställen i rummet, tar två s k metallpekare i mina händer och går från kort till kort. Vid ett kort

känner jag en liten rubbning i metallpekarna; det var spader knekt.

Jag tyder försöket som det föregående med skillnaden att metallpekarna här är mina händers förlängning.

Försök 5

I avslappning/meditation uppfattar man lättare intrycken från psi-spåret.

Jag blandar korten och lägger ut dem slumpvis på soffan intill mig. Därefter tänker jag intensivt på spader knekt. Sedan i avslappning/meditation riktar jag blicken på det ena kortet efter det andra som ligger på soffan. Vid ett kort känner jag ett litet "övertryck" i min hjärna; det var spader knekt!

Så här tyder jag försöket: När jag tänker intensivt på spader knekt, bildas ett psi-spår till kortet men även själva kortet erhåller en viss mer-energi. När jag sedan träder in i rollen som iakttagare i ett avslappnat/meditativt tillstånd, riktar jag blicken från det ena kortet till det andra. Nya psi-spår bildas då från mig till vart och ett av korten och min hjärna mottar hela tiden signaler från korten. Då jag ser på spader knekt, känner jag av det tidigare psi-spårets mer-energi.

Försök 6–7

Tanken bildar ett psi-spår till ett annat rum/en annan plats och vart jag än går i tankarna så följer psi-spåret mig. En ständig kommunikation pågår i psi-spåret från mig till objekt och från objekt till mig.

Jag blandar korten och lägger ut dem i sovrummet: På sängen, på en stol, på en urna, på en trekantig stol, på en pall och på en liten bänk. Därefter sätter jag mig i stora rummet och tänker intensivt på spader knekt. Sedan i avslappning/meditation går jag i tankarna in i sovrummet och går från kort till kort och tittar. Jag vill utrona om jag i tankarna känner något av psi-spåret.

Vid första försöket misslyckades jag. Jag hade svårt att bestämma mig, spader knekt upplevde jag som det minsta "trycket". Jag gjorde ett nytt försök, blandade korten och lade ut dem på nytt i sovrummet. Sedan satte jag mig i stora rummet och tänkte intensivt på spader knekt. Därefter vandrade jag i tankarna ut igen till de olika korten. Denna gång lyckades försöket. Vid ett kort kände jag ett extra "tryck" i hjärnan; det var spader knekt!

Jag tyder försöket enligt följande: När jag intensivt tänker på spader knekt bildas ett psi-spår till kortet och även själva kortet erhåller en viss mer-energi. Sedan träder jag in i rollen som

iakttagare i ett avslappnat/meditativt tillstånd och går i tankarna från det stora rummet till sovrummet och fram till vart och ett av korten (nytt/nya psi-spår bildas). Jag går i tankarna runt i sovrummet och vid ett av korten (spader knekt) känner jag av det tidigare psi-spårets kraft och registrerar ett extra "tryck" i hjärnan, även ett litet "övertryck" i öronen.

Försök 8–9

Jag blandar korten och lägger dem i en hög på soffbordet intill mig. Sedan sätter jag mig och tänker intensivt på spader knekt. Sedan i avslappning/meditation lyfter jag på korten i tankarna, kort efter kort. Vid det första försöket misslyckades jag, jag hade svårt att bestämma mig, spader knekt upplevde jag som det minsta "trycket".

Jag gjorde om försöket, blandade korten, lade dem i en hög och satte mig och tänkte intensivt på spader knekt och lyfte i tankarna kort efter kort. Vid det 4:e kortet kände jag ett extra "tryck" i hjärnan, även i öronen; det var spader knekt!

Jag tyder försöket som föregående försök.

Mina teorier

Vid alla mina försök tror jag att det var psi-spåret som verkade. Troligen medverkar psi-spåret till att förklara många paranormala fenomen som t ex telepati, förböner, healing, telekinesi och fjärrskådande. Att observera är att mina "tryckkänningar" är ytterst små (med undantag av experimentet enligt försök 1–3) så det är lätt att ignorera dem.

Min tro är att allt och alla har en etablerad förbindelse med varandra, det gäller bara att öppna den. Psi-spåret, dvs tanken, tydliggör denna förbindelse. Psi-spåret innebär en viss förtätning i väven, även det objekt man tänker på erhåller en viss förtätning, ett visst energi-mervärde.

Allt materiellt består av förtätningar och både materia och icke-materia har enligt min mening bildats av samma grundsubstans. Man står i varje ögonblick i direkt förbindelse med energiväven, Den Allomfattande Väven, vare sig man vill eller inte. Det sker ett ständigt utbyte av informationer på substansnivå mellan allt och alla.

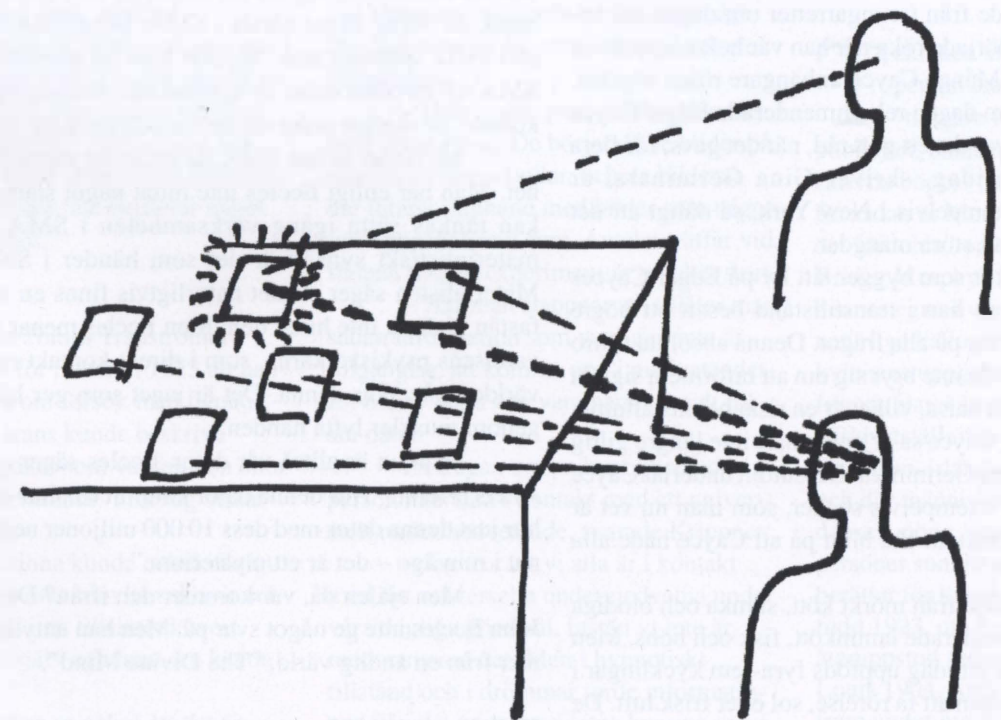
Psi-spåret, tankespåret, bärs upp och "understöds" av Väven och dess entiteter (entitet = ett varande något). Vi är i ett ständigt beroende av Väven och dess entiteter.

Alltet är en väv där allt sker enligt intelligenta regler, allt är ett medvetande där alla entiteters medvetanden ingår. Vi som lever är delar i väven och när vi reagerar, så reagerar också väven och dess entiteter.

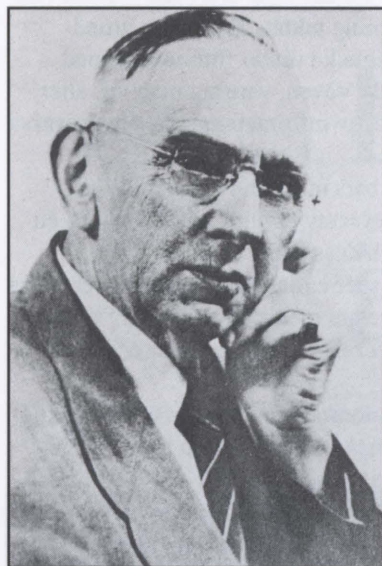
En förståelse av de paranormala fenomenen är nödvändig för att vi bättre skall kunna förstå människan och allt levande och s k icke levande. Vi överdriver vår egen betydelse. Människan är en ung art med begränsade sinnen, otillräckliga kunskaper och för lite fantasi, hon kan ännu inte beskriva verkligheten. Det är rätt naturligt att en del människor frenetiskt kämpar mot allt oförståeligt, det yttrar sig bl a i ointresse, fördömande och förlöjligande. Vi kan inte döma, det handlar mycket om att fly från det okända, tvivel, otrygghet och rädsla.

Vi har ett ansvar, som varande jordens mest utvecklade levande art (?), att forska vidare. Jag tror att den tekniska revolutionen och informationsrevolutionen kommer att fortsätta hand i hand med den nya andliga revolutionen, som innebär ett större utforskande av våra sinnen. Det är nödvändigt om vi som ras skall överleva och utvecklas.

Vi måste i ödmjukhet och eftertanke idogt söka vidare, forska, experimentera och försöka sätta oss in i de svåra frågorna. Många av de paranormala fenomenen kommer inom en inte alltför lång tid att ses som naturliga yttringar kopplade till våra sinnens starka kraft.

Faran av blind tilltro

Gina Germinara är en stor beundrare av Edgar Cayce, "den sovande profeten". Hennes bok om honom, "Many Mansions", har översatts till 11 språk. Men i sin nya bok "Edgar Cayce Revisited" är hon åtminstone delvis kritisk. Ett avsnitt ur den finns infört i maj numret 1984 av den amerikanska tidskriften Fate. Det handlar om faran att lita blint på en stor gestalt.

Edgar Cayce talade i transtillstånd och gav råd och upplysningar till människor. Gina Germinara anser att mycket av stort värde kom fram på det sättet men att en del av råden är tvivelaktiga.

Cayce förklarade ofta att "kaffe är mat", om det dricks på rätt sätt, dvs utan grädde eller mjölk. Som följd av detta har många anhängare till honom ansett sig kunna dricka hur mycket kaffe som helst. Men, påpekar Gina Germinara, numer anses kaffe vara en riskabel dryck. Det misstänks vara en bidragande orsak till psykiska problem, såsom nervositet, oro, trötthet, depression, ja till och med psykos. Även njursjukdomar, hjärtsjukdomar och cancer anses kunna ha samband med kaffedrickande. Kvinnor har varnats för att dricka kaffe under graviditeten på grund av risken för missbildningar hos foster. Alla dessa varningar bygger på vetenskapliga rön.

Cayce sa också att ett måttligt cigarrettrökande inte var farligt, utan tvärtom nyttigt för de flesta. Hans uppgifter om vad som var måttligt varierade från tre cigaretter om dagen till betydligt fler. Cayce själv började röka när han var helt ung och var kedjerökare hela sitt liv. Många Cayce-anhängare röker mycket. Åtta glas vatten om dagen rekommenderade Edgar Cayce som hälsosamt. Kanske var det ett gott råd, när det gavs, för flera decennier sedan. Men idag, skriver Gina Germinara, är vattenledningsvattnet, exempelvis i New York, så dåligt att det inte är lämpligt att dricka i stora mängder.

Det finns människor som bygger sitt liv på Edgar Cayces undervisning. De anser att han i transtillstånd besatt ett högre vetande och gav riktiga svar på alla frågor. Denna absoluta tilltro till honom får till följd att de inte bryr sig om att informera sig om nya rön angående diet och hälsa, vilket är en riskabel inställning.

En del av det som Cayce sa är uppenbart inte längre giltigt sanning, understryker Gina Germinara. Dessutom underlät Cayce att varna för vissa saker, exempelvis socker, som man nu vet är skadligt. Det är alltså oklokt att lita blint på att Cayce hade alla svaren.

Edgar Cayce avrådde från mörkt kött, skinka och blodiga stekar, men han rekommenderade lammkött, fisk och höns. Men Gina Germinara pekar på att idag uppföds fyra-fem kycklingar i en liten bur med nätgolv utan att få rörelse, sol eller frisk luft. De hålls vid liv med antibiotika, lugnande medel, hormoner och olika

sorters kemikalier i födan. Detta är inte bara grymt mot djuren, utan det påverkar också kvaliteten på köttet och äggen negativt. Att äta höns och ägg i vilka gifter lagrats är riskabelt för människor. Och, frågar Gina Germinara, vilken rätt har vi att utsätta andra levande varelser för livslånga plågor bara för att tillfredsställa vår egen aptit?

Cayce talade mycket om Mästaren Jesus och att vi måste följa i hans fotspår och visa andens frukter, såsom nästakärlek, barmhärtighet, medkänsla, ömhet etc. Men skall då, frågar Gina Germinara, dessa goda egenskaper bara gälla våra relationer till människor? Skall de inte också komma till uttryck i vårt förhållande till andra livsformer? Skulle Jesus oberörd ha kunnat åse hur kalvar i hela sitt liv hålls instängda i totalt mörka burar, som är så små att djuren inte kan röra sig?

På Cayces tid behandlades djuren bättre. Men idag finns starka etiska skäl mot köttätande, anser Gina Germinara, som också understryker att det är dåraktigt att vänta sig fullständig kunskap från en psykiker, hur utmärkt denne än är.

Ur Sökaren 1, 1985

Själens mysterium

Nobelpristagaren i medicin Sir John Eccles har varit i Sverige och talat för att själen finns. Kerstin Anér har lyssnat på honom och redogör för hans tankar i en artikel på Idagsidan i Svenska Dagbladet 9 september 1984.

Det finns en själ bakom hjärnan, säger John Eccles – i polemik mot den materialistiska uppfattningen. Hjärnan är bara datorn som jaget ger order. Men varifrån utgår dessa order? Jo, det finns ett litet område i hjärnbarken som kallas "supplementary motor area", eller SMA. Under de senaste fem åren har man i vetenskapliga laboratorier upptäckt vad som händer där. När en varelse bestämmer sig för att utföra en viss rörelse, t ex lyfta en hand, då börjar något hända i SMA: Blodflödet ökar, liksom de elektriska spänningarna. Mycket kort tid därefter går order från SMA till de olika delar av hjärnan där rörelseprogrammen finns kodade, de skickar order till nerver och muskler, och handen lyfts.

Mysteriet är hur SMA får order att starta denna verksamhet. Man har enligt Eccles inte hittat något ställe i hjärnan som kan tänkas sätta igång verksamheten i SMA. Med ett rent materialistiskt synsätt är det som händer i SMA orsakslöst. Materialisten säger att det naturligtvis finns en materiell orsak, fastän vi ännu inte hittat den. Men Eccles menar att det är jaget, varelsens psykiska kärna, som i direkt kontakt med den fysiska världen påverkar denna. Det är jaget som ger hjärnan order att genom muskler lyfta handen.

Hjärnan är alltså vår dator. Eccles säger – enligt Kerstin Anérs referat: "Hur denna dator kommit till, hur jag fått den, och hur just denna dator med dess 10 000 miljoner neuroner har hamnat i min ägo – det är ett mysterium."

Men själen då, var kommer den ifrån? Den frågan kunde John Eccles inte ge något svar på. Men han antydde att den kommer från en andlig värld, "The Divine Mind".

Ur Sökaren 1, 1985

Hypnos

Finns hypnos? Och, i så fall, vad är det?

När jag 1991 intervjuade skeptikern och illusionisten James Randi, visade det sig att han inte trodde att hypnos är ett verkligt mentalt tillstånd, skilt från den vanliga medvetenheten. Han menade att den hypnotiserade bara spelar med i ett spel för att behaga hypnotisören. När en hypnotiserad person ses hoppa omkring på scenen som en groda, beror det bara på att han vill göra hypnotisören till viljes genom att delta i hans lek.

En sådan uppfattning om hypnos är inte alldeles ovanlig bland "skeptiker". I skeptikertidskrifter har man kunnat läsa artiklar där det gjorts gällande att hypnos inte finns.

Trollkonstnären Kreskin lovade för flera år sedan att betala 100 000 dollar till den som kan bevisa att hypnos finns. Det gällde att demonstrera existensen av ett specifikt tillstånd, kallat hypnos, som skiljer sig från vanlig medvetenhet. Uppgiften var att klart kunna visa att vad som kan göras under hypnos inte kan reproduceras utan detta tillstånd.

En amerikansk professor emeritus i psykologi, Robert A. Baker, har skrivit en bok mot hypnosen. Han citeras i tidskriften Skeptical Inquirer: "Egentligen kan ordet 'hypnos' alltid sättas inom citations-tecken, eftersom det inte existerar något sådant som hypnos."

Författaren Tomas Tranströmer berättade för Sökaren 1973 att han varit med om försök med hypnos, där en kvinna i trans kunde beskriva innehållet i ett paket som varken hon eller någon annan närvarande i förväg visste vad det innehöll.

Denna kvinna kunde också riktigt berätta om en ny dikt som han skrivit och som fanns inlagd i ett tillslutet kuvert. Ingen utom han själv och hans fru kände till dikten.

Tranströmer sa också att det är uppenbart att den materialistiska hypote-

sen inte ger någon bild av hur verkligheten egentligen är beskaffad. "Jag känner mig övertygad om att den konventionella världsbilden är otillräcklig."

Den amerikanske forskaren Stanley Krippner berättade 1978 under ett Sverigebesök att han deltagit i försök vid Maimonides Medical Center, vilka visat att hypnos främjar ESP-förmåga (förmåga till utomsinnlig varseblivning) hos många av försökspersonerna.

Han sa att hypnos inte bara tycks hjälpa fram ESP genom att åstadkomma avslappning, utan även genom avspänning av en persons trossystem, så att han blir mer öppen till existensen av psykisk förmåga hos sig själv.

Krippner:

– Försökspersonen skall slappna av, vända sin uppmärksamhet inåt och undvika allt som distraherar honom.

Krippner berättade också att man vid Maimonides gjorde experiment, där försökspersoner får sitta i en bekväm stol och slappna av.

– Halva ping pong-bollar placeras över deras ögon. De börjar då se bilder på insidan av dessa bollar, och de bilderna har ibland samband med bilder som någon tittar på i ett annat rum. Antalet träffar vid sådana telepatiexperiment är mycket stort.

– När man slappnar av, tillåter man sådan information som vanligen inte är tillgänglig, att komma upp i medvetandet. En del av detta kan vara paranormalt till sin natur.

På frågan om en hypnotiserad person kan vara i kontakt med ett universellt undermedvetande, svarade Krippner:

– Jag tror att vi alla är i kontakt med det universella undermedvetna under våra dagliga göromål, fastän vi inte är medvetna om det. Men i hypnotiskt tillstånd och i drömmar torde informationer från det undermedvetna komma upp i medvetandet lättare än eljest.

Kan hypnos användas för att få vittnen att bättre erinra sig vad de varit med om? Det råder delade meningar om den saken. En amerikansk vetenskaplig panel har meddelat att hypnotiserade personer kan erinra sig mer än icke hypnotiserade men att dessa erinringar kan vara felaktiga.

I en vetenskaplig undersökning kunde personer under hypnos komma ihåg dikter som de lärt sig tidigare. De kunde inte återge dem, när de inte befann sig i hypnotiskt tillstånd. Men när man jämförde de återgivna dikterna med originalen, visade det sig att improvisationer och rena påhitt förekom.

Hypnotiserade personer tycktes också lättare än icke hypnotiserade påverkas av ledande frågor.

Panelen rekommenderade att hypnos används endast när det som framkommer kan bekräftas på annat sätt.

En rapport har varit publicerad i tidskriften Scientific American 252:73.

Tekniken att genom hypnos låta en person återuppleva delar av "tidigare liv" har fått en hel del publicitet, bland annat genom populärt skrivna böcker (utan vetenskapligt värde). En sådan är Morey Bernsteins "Sökande i det fördolda" om "det märkliga fallet Bridey Murphy" (1956). Där fann man i hennes egna livserfarenheter tänkbara naturliga källor till den hypnotiserade kvinnans uppgifter om ett tidigare liv i Irland; bland annat hade det varit en världsutställning i Chicago 1893, vilken visade en irländsk by med femton stugor och där människor dansade irländska danser, sjöng, spann och kärnade smör; personer som besökt utställningen kan ha berättat för kvinnan, "Ruth Simmons", född 1923, om byn. Den irländska byn återuppstod sedan på utställningen i St. Louis 1904. Andra uppgifter, som kom fram under hypnosen, kan omedvetet ha hämtats från böcker.

Stevensons uppfattning

1976 skrev parapsykologen dr Ian Stevenson att det hypnotiska tillståndet i flera avseenden påminner om det vanliga drömmandet. Det undermedvetna är befriat från medvetandets normala hämningar och kan under hypnos i dramatisk form presentera en ny "personlighet". Den personlighet som uppträder efter hypnotisörens instruktioner – klara och tydliga eller underförstådda – att "gå tillbaka till en annan tid och ett annat liv" kan synas mycket trovärdig både för den som har upplevelsen och för andra. Men, skriver Stevenson, nästan alla sådana hypnotiskt framkallade personligheter är fantasiskapelser, precis som innehållet i de flesta drömmar. De kan innehålla en del riktiga historiska detaljer, men dessa kommer vanligen från exempelvis böcker, tidningar, radio och TV.

Kampmans forskning

Den finske forskaren Reima Kampmann undersökte det kryptomnesiska ursprunget till berättelser om tidigare liv. Han fann att det var ganska lätt att åstadkomma "minnen av tidigare liv" som följd av suggestionorden "Gå tillbaka till en tid före din egen födelse, när du är någon annan, någon annanstans!" Han fann förklaringar i det nuvarande livet till alla sådana "minnen".

Regression till tidigare liv

I Skeptical Inquirer, sommarnumret 1988, finns en artikel om hypnos och reinkarnation, skriven av en klinisk psykolog, Jonathan Venn. Venn berättar om en patient, 26-åriga Matthew, som led av hjärtnevrosh med smärtor i bröstet. Undersökningar visade att det inte fanns något fysiskt fel på honom. Han uppmanades att uppsöka en psykolog, och så blev han Jonathan Venns patient.

Matthew var villig att pröva hypnos för att bli botad från sina besvär. Det visade sig att han var mycket lätthypnotiserad, gled snabbt in i ett djupt hypnotiskt tillstånd och reagerade på olika suggestioner, bland annat att gå tillbaka i tiden. Under hypnosen trodde han faktiskt att han var tillbaka i en gångens tid. Han fick ett barns röst och

betedde sig som ett barn. Snart gick åldersregression så lätt för honom att det började uppträda spontant utan psykologens aktiva medverkan.

Till slut gick Matthew tillbaka till ett föregående liv som den franske piloten Jacques Gionne Trecaulte, vilken blivit skjuten till döds av en tysk pilot i närheten av Mons i augusti 1914.

Matthew visade starka känslor som om han verkligen upplevde händelserna i Trecaults liv.

Under 18 månaders behandling hos psykologen uppträdde Jacques Trecaulte-personligheten 20 gånger. Till en början mindes Matthew ingenting av detta, men till slut blev han medveten om Jacques och kom att tro att denne verkligen hade levat.

Matthews bröstsmärtor försvann under terapin, och han fick bättre relationer till sin fru, sina barn och sina arbetskamrater. Jonathan Venn skriver att om han hade trott på reinkarnation som förklaring, så hade han hävdat att patientens hjärtnevrosh hade samband med hans död i det tidigare livet och att tillfrisknandet hade möjliggjorts genom att den händelsen återkallats under hypnosen. Men Venn ser saken på ett annat sätt. Han menar att Matthew, liksom många psykosomatiska patienter, led av en betydande stress men saknade förmåga att ge riktigt uttryck för sina känslor. Matthew var medveten om sitt problem och såg roten till det i faderns stränghet. I identifieringen med Jacques under hypnosen kunde han ge fullt uttryck för sina känslor. Ju längre bort från sitt verkliga liv han kom, desto lättare blev det för honom att visa känslor. Jonathan Venn skriver att regressioner till tidigare liv kan ha ett terapeutiskt värde inte för att de är verkliga, utan tvärtom för att de inte är det.

Jacques Trecaulte skulle ha levt i en tid och på en plats varifrån historiska dokument finns tillgängliga. "Jacques" gjorde 47 uttalanden som kunde kontrolleras på bibliotek och i olika arkiv. 30 av uttalandena kunde kontrolleras i USA (inklusive vad han sa om Frankrikes historia och geografi). De återstående 17 uttalandena, exempelvis namn på franska medborgare och uppgifter om förhållandena i staden Thionville, där "Jacques" sade sig ha bott, kunde kontrolleras endast i Frankrike.

Jonathan Venn menar att om Jacques verkligen hade existerat, skulle hans uppgifter ha bekräftats lika mycket i franska dokument som i böcker m m tillgängliga i USA. Om Jacques däremot var en fantasiskapelse, delvis byggd på latent minnen, så borde han ha rätt i sådana uttalanden som kunde verifieras i amerikanska källor men fel i sådana som kunde verifieras endast i Frankrike. Det visade sig att av de 30 uttalanden som kunde kontrolleras i amerikanska källor, var 16 riktiga och 14 felaktiga. "Jacques" visste namnen på franska städer och vapentillverkare samt månad och år för slaget vid Mons. Å andra sidan existerade inte vissa platser, som han nämnde, och hans egen död kunde inte ha gått till så som han uppgav: maskingevär, som han sade sig ha blivit skjuten med, installerades inte i flygplan förrän i oktober 1914.

Samtliga 17 uttalanden av "Jacques", som endast kunde kontrolleras i icke-amerikanska dokument, visade sig vara falska. Jacques Trecaults namn fanns inte i de tre arkiv som borde ha haft uppgifter om honom, om han funnits, nämligen militärarkivet i Paris, stadsarkivet i Thionville och giftermålsdokumenten i Thionville. Det fanns heller inga omnämnanden av hans hustru, son, fader och svärfader. Den gata, där han sade sig ha bott, hade aldrig funnits.

Jonathan Venns slutsats blev att Matthews "föregående liv" saknade grund i verkligheten.

Venn skriver att påståenden under hypnos om tidigare liv kan verka övertygande om endast det som stämmer rapporteras och det övriga förtigs. Fallet Matthew kunde ha sett ut som ett reinkarnationsfall, om det hade gjorts en selektiv rapportering. Matthew visste mer om fransk historia och geografi än man kunde vänta sig av en amerikan med high school-utbildning.

Venn tror att Matthew kan ha fått sina kunskaper om Frankrike genom exempelvis böcker och TV-program, fastän han själv var omedveten om detta.

Men den programserie som gick i TV5 med Jörgen Sundvall som hypnotisör ger en positiv bild av hypnos som en väg att få veta något om tidigare liv. Se Sökaren 4, 2004! (Obs att ordet regredera, som används i artikeln, är fel, det skall heta regrediera.)

Simons uppfattning

Hypnos har också använts för att få fram sanningen om UFO-händelser, bland annat så kallade ombordtaganden.

Phil Klass berättar om detta i vårmumret 1981 av Skeptical Inquirer. Han tar upp det mycket omskrivna amerikanska UFO-fallet med Betty och Barney Hill, där hypnos användes. Makarna Hill observerade i mitten av 60-talet under en biltur ett oidentifierat lysande föremål på himlen, och de upplevde minnesförlust under en period därefter. En tid senare hypnotiserades de och berättade då båda att de blivit kidnappade av UFO-varelser och förda ombord på deras rymdfarkost.

Hypnosen utfördes av en ansedd psykiater i Boston, dr Ben Simon. Denne menade att det som Betty och Barney Hill berättade, när de var hypnotiserade, var fantasier. Han underströk att hypnos inte är någon magisk väg till sanningen.

Phil Klass intervjuade Simon, som sa att makarna Hill säkerligen såg ett skarpt ljussken, vilket skrämdes dem, men att den fortsatta berättelsen om kidnappingen var ihopfantiserad.

Simon spelade för Klass upp några band, där Barney under hypnos berättar hur han ser ett skarpt sken. Händelsen återupplevdes i det hypnotiska tillståndet, och man kunde höra fruktan i Barneys röst. Simon sa att han aldrig tidigare haft en patient som blivit så upprörd under hypnos. Men när Betty och Barney beskrev hur de togs ombord på rymdskeppet av främmande varelser med underligt utseende, då var rösten avslappad och oengagerad – som om de berättade om ett besök på något shoppingcenter. Denna skillnad var ett av dr Simons skäl för sin uppfattning.

Lawsons försök

Alvin H. Lawson, amerikansk professor i engelska, har låtit hypnotisera människor som inte säger sig ha haft någon UFO-upplevelse men som i det hypnotiska tillståndet tillsagts att de stött på UFO och UFO-varelser. De har av hypnotisören uppmanats att berätta om sin upplevelse och har då pratat om samma slags händelser som de hypnotiserade personer har gjort vilka sagt sig ha haft en verklig UFO-upplevelse men förlorat minnet av större delen av den. Resultatet visar enligt Lawson att man bör vara försiktig med att tolka vad som sägs av UFO-vitnen under

Hypnos för självförbättring

hypnotisk regression. Ett hypnotiserat vittne kan, säger han, blanda ihop egna fantasier och verkliga erinringar utan att varken vittnet självt eller hypnotisören är medveten om detta.

Ornes uppfattning

Martin T. Orne har varit president i International Society of Hypnosis och är en internationell auktoritet på hypnos. I en uppsats i International Journal of Clinical and Experimental Hypnosis, oktober 1989, om bruk och missbruk av hypnos i rättsfall skriver han att experiment har visat att vittnesmål under hypnos är otillförlitliga. "Det är möjligt att simulera hypnos och lura även mycket erfarna hypnotisörer." Det är också möjligt för personer i djupt hypnotiskt tillstånd att medvetet ljuga, upplyser Martin Orne.

Orne skriver också att hypnotiska suggestioner, som ges en person för att återuppleva tidigare händelser, sätter en press på honom att ge upplysningar om händelser som han har få, om ens några, verkliga minnen av. I synnerhet blir det en press när suggestionerna åtföljs av frågor om specifika detaljer. De hypnotiska suggestionerna kan friska upp personens minne och ge en del ytterligare faktiska informationer, men de får honom också att fylla i detaljer som är plausibla, fast de består av andra minnen eller av fantasier. Orne anser att det är ytterligt svårt att veta vad som är sant och vad som är ihopfantiserat av det som sägs under hypnos.

Det är Ornes uppfattning att det inte går att dra några rimliga slutsatser av enbart upplysningar under hypnos. Det behövs oberoende bekräftelser. Han skriver också att när den hypnotiserade får prata fritt, framkommer de mest tillförlitliga upplysningarna, men också de minst detaljerade. Ju mer vittnet utfrågas om detaljer, desto fler detaljer kommer fram, men med en markant minskning av tillförlitligheten.

Orne säger också att "pseudo-minnen", som under hypnosen kan skapas av sådant som en person läst eller hört, kan införlivas med minnesbanken och uppfattas som om händelserna verkligen ägt rum. Orne: "Om hypnotisören har en tro om vad som hänt, är det ytterligt svårt för honom att undvika att oavsiktligt leda den hypnotiserades erinring så att denne till slut 'kommer ihåg' det som hypnotisören tror verkligen har hänt."

Den roll som fantasin spelar i

hypnos har dokumenterats av Josephine R. Hilgard i "Personality and Hypnosis: A Study of Imaginative Involvement" (1979) University of Chicago Press.

Hypnos kan få många märkliga och ibland nyttiga effekter. Det kan bland annat göra människor helt okänsliga för smärta och ta bort besvärande blyghet.

Hypnos kan användas för självförbättring, eftersom det hjälper en person att få tillgång till mentala och fysiska outnyttjade resurser. Rökbegär kan till exempel framgångsrikt bekämpas med hypnos, liksom sug efter mat och fobier. Man kan också genom hypnos få en ny och mer positiv självbild.

Även självhypnos ger ökade möjligheter att påverka sig på ett positivt sätt.

Uneståhl

Lars-Eric Uneståhl skrev om hypnos för självförbättring i Sökaren 6, 1979.

Här några rader med utgångspunkt i Uneståhls framställning, och ett citat. Det hypnotiska tillståndet är ett tillstånd av förändrat medvetande, då man är mer eller mindre avkopplad från omgivningen, och då minskar möjligheten till *realitetstestning*, dvs man kan inte riktigt testa, vad man får höra, mot sin egen erfarenhet och tror då på det man blir tillsagd. Det finns liksom ingen annan verklighet än den som hypnotisören skapar. Och hypnosen verkar inte bara för stunden utan fortsätter att verka efteråt i normalt medvetandetillstånd. Uneståhl skriver att man under hypnos kan programmera in effekter som kommer att verka i vardagslivet i sådana situationer där man behöver hjälp, till exempel när man skall tala offentligt (vilket många har problem med). Förklaringen till sådana goda effekter är att minnen av tidigare beteenden, tidigare misslyckanden, har suggererats bort under hypnosen. Man har fått en ny programmering, som man följer. "Många människor går omkring med förmågor och talanger som de inte kan använda på grund av att minnen från tidigare misslyckanden låser fast deras beteende."

Idag finns ingen vetenskapligt accepterad förklaring till fenomenet hypnos.

SM

Hypnos

Ett hjälpmedel med oerhörd potential

Av Gunnar Martin Aronsson

HYPNOS FÖR SJÄLVFÖRBÄTTRING

Kan hypnos användas för personlig utveckling? Efter cirka 20 års erfarenhet av självhypnos och cirka 10 års erfarenhet av hypnos- och transtillstånd som terapeut svarar jag *ja!* Och jag tycker det är märkligt att hypnosen med dess omvittnat goda resultat inte mer än hittills har använts inom förebyggande friskvård och psykofysisk behandling. Med hypnos finns stora hälsovinster att göra för samhället, tex minskad rökning och viktnedgång med förbättrad folkhälsa som följd, och ökat självförtroende med bl a bättre prestationer på arbetsplatsen.

Hypnos tycks ha förekommit inom alla kulturer. Hypnotiska tillstånd finns beskrivna hos indier och kelter, egyptier och greker, perser och kineser. En papyrusrulle från 1500-talet f. Kr. har nämnts som det första skriftliga vittnesbördet om användande av medicinsk hypnos.

TRANS

Ett med hypnos besläktat tillstånd är trans, som brukar beskrivas som ett slags hänryckning, då omvärlden tonar bort och all uppmärksamhet, liksom under hypnos, är koncentrerad på en enda sak. Att sitta med slutna ögon och meditera, som nuförtiden inte är ovanligt i väst, kan ses som ett slags trans eller självhypnos. Meditation/kontemplation har varit en del av det religiösa kulturarvet genom tiderna. Nyttan av sådant inåtvänt skådande är uppenbar. Men kanske är det inre skådandet svårare tveeggat, om en person sjunker alltför djupt in i det inre, andliga, och glider ifrån den sunda kontakten med den yttre sinnevärlden.

Man kan nog säga att hela den katolska mässan framkallar ett transtillstånd,

liksom frireligiösa möten av den karaktär som exempelvis baptisterna i USA och Maranata i Sverige praktiserar.

ÄR SUGGESTIONER ETT ETISKT PROBLEM?

Under hypnos påverkas en person av en annan, som ställer honom starkt under sitt inflytande. Är detta ett moraliskt problem? Inkräktar det på den personliga integriteten? Tja, vi utsätts ständigt för suggestiv påverkan.

Ett slags lätta suggestioner/hypnos sysslar faktiskt reklambranschen med: ständiga upprepningar så att uppmärksamheten mycket starkt riktas mot det som skall säljas. Så har säljare gjort i alla tider. Torg-handlaren för tvåusen år sedan använde sig av suggestiv påverkan, framför allt upprepningar med övertygande röst, för att få kunder. Politiska talare använder sig ofta av grekisk retorikkonst som syftar till att suggerera.

HYPNOS ENBART GENOM EN HYPNOTISÖR?

Kan hypnos ske enbart med hjälp av en hypnotisör? Nej, det finns även autosuggestion, det vill säga självhypnos. En metod som var populär för några år sedan kallades "autogen träning" (skapad av tyske läkaren Johannes Schultz) och handlade om att man i sitt inre skulle föreställa sig hur kroppen kunde bli varmare eller kallare och därigenom skapa sig en känsla av egenkontroll för att sedan framgångsrikt kunna utföra ett självterapeutiskt arbete. Man kan alltså själv försätta sig i trans, djupavspänning eller hypnos och sedan själv gå ur samma tillstånd. Affirmationer, där man påverkar sig själv till ett beteende som man önskar, är ett slags självsuggestion, besläktat med hypnos. Trans är ett i sig neutralt fenomen, dvs varken "bra" eller "dåligt". Som all teknik beror dess effekter på hur den används, i vilket syfte.

Hypnos är ett genom psykisk inverkan (oftast suggestion) på konstlad väg framkallat tillstånd av förändrat medvetande.

Ordet hypnos kommer av det grekiska ordet Hypnos som i den grekiska mytologin är sömnens gud, tvillingbroder till Tanatos, döden.

DE FLESTA MÄNNISKOR UPPLEVER DÅ OCH DÅ HYPNOS

Människor upplever inte sällan trans eller hypnotiska tillstånd, fastän de inte kallar det så. När ungdomar tidigare gick på ravefester och nattetid lyssnade på intensiv suggererande, monoton musik, kom de i transtillstånd, vilket i sig inte är märkligare än att exempelvis bymedlemmar på Bali kollektivt kan dansa, sjunga och trumma sig till extas.

HYPNOS ÄR INTE SÖMN

Även om ordet hypnos kommer av det grekiska ordet hypnos, som betyder sömn eller snarare är ett namn på sömnens gud eller representant, så är det hypnotiska tillståndet inte ett slags sömn, utan i stället ett mycket koncentrerat tillstånd av skarpt uppmärksamhet, där omgivningen har suggererats bort. Sömntillståndet inträffar på hjärnans deltanivå, medan hypnos inträffar på alfa- och tetanivå (se nedan!).

HYPNOS ÄR INTE DRÖM

Hypnos är inte heller vad vi vanligtvis menar med "dröm", eftersom drömmar är helt spontana och icke-fokuserade, utanför vår kontroll, medan vi i hypnos kan rikta vår uppmärksamhet på vad vi än önskar. Vi kan visualisera, vi kan undersöka, analysera, syntetisera, vi kan framförallt röra oss bort från vår vanliga "ego"-position, där jag är "i" mina tankar och känslor, till en

position där jag istället "betraktar" och "åhör" och "känner av" mina tankar, känslor och kroppsförnimmelser s.a.s. på ett inre psykiskt avstånd.

Det finns många förutfattade meningar om hypnos, de flesta felaktiga. Hypnos är, kring en kärna av vetande, omgärdat av skrock och fördomar, och dessa föreställningar har varit uppburna av press och massmedia genom tiderna.

HYPNOS I FILMEN

För att ta några snabba exempel: I den tyska expressionistiska stumfilmen *Dr Caligaris kabinett*, 1919, är den diaboliske skurken hypnotisör, vilket även gäller i Fritz Langs två klassiska dr Mabusefilmer (*Dr Mabuse, spelaren*, 1922 och *Dr Mabus testamente*, 1932. Mabuse är ett kriminellt geni, som utövar en hypnotisk makt över omgivningen.

I Hollywood fanns redan under 1920-talets stumfilmsutbud den ondskefulle hypnotisören med som en skräckfigur ända fram till 1950-talet, tex i form av en kylig psykiatriker eller en vetenskapsman med en självbild av övermänniska. I Bela Lugosis gestaltning av Dracula, 1931, får Draculas hypnotiska ögon kvinnor att förvandlas till viljelösa offer och lydiga vampyrer. Hundratals filmer har inslag av hypnos och trans, och såvitt jag vet nästan alltid som instrument för ondska och oetiska manipulationer.

HYPNOS I TIDNINGAR OCH BÖCKER

Från sent 1800-tal, alltså parallellt med det medicinska användandet av hypnos, beskrevs i press och böcker hypnos som ett slags trolleri, i sig inte helt ogrundat, då turnerande hypnotisörer ofta uppträdde i varitéer i syfte att underhålla, ofta i orientalisk utstyrsel och med en aura av mystik kring sig. Hur det var med kvaliteten, vet vi inte med säkerhet. Sannolikt bjöds åskådarna ibland på illusionister, ibland på personer som kunde konsten.

I litteraturen finns ett tidigt exempel i *Svengalis web* (Svengalis nät) från 1894, av George du Maurier (sedemera även film 1933 och 1955) där hypnotisören manipulerar sin kvinnliga skyddsling Trilby med hjälp av sin konst. Svengalis judiska börd understryks i denna tidstypiskt rasistiskt betonade karaktärisering. Svengali blev sedan en kliché för hur hypnotisören skulle framställas i åtskilliga böcker, dramer och på film.

Ett sent exempel är P. O. Enqvists roman *Magnetisörens femte vinter* (1964),

som även filmats (1999). Den är helt klart inspirerad av den förste "magnetisören", Franz Anton Mesmer, som skissade på en teori om en allt genomträngande universell energi (fluidum) som han kallade animal magnetism.

FRANZ ANTON MESMER

Mesmer framkallade ett hypnotiskt tillstånd med hjälp av sin suggererande röst och en terapeutiskt tacksam atmosfär med en positiv förväntan på läkedom.

Men Mesmer (1734–1815) var inte den förste hypnotisören i Europa. John Van Helmont (1577–1644) och Athasius Kircher (1601–1680), som forskade i kataleptisk trans (d.v.s. kroppslig orörlighet) hos djur samt den katolske prästen John J. Gassner (1727–1779), som intresserade sig för medicinsk trans, kan anses utgöra förtruppen.

MESMERS "BEDRÄGERI"

Det fanns på 1700-talet, när Mesmer verkade, helt olika uppfattningar om hypnos; hypnosen sågs som ett värdefullt terapeutiskt medel vid behandling av både fysiska och psykiska problem, men också som en form av avancerat bedrägeri. Mesmers "undergörande" verksamhet i Paris blev vida känd, men ifrågasattes. 1784 tillsattes Ludvig XVI:s beryktade undersökningskommision, vari bl. a. Benjamin Franklin ingick. Efter sex månaders studium ansåg kommissionen att Mesmers terapeutiska framgångar enbart berodde på patienternas inbillningsförmåga, vilket innebar att Mesmer i grund och botten var en bluff.

Mesmers namn föll i vanrykte, och han fann det bäst att lämna de fina salongerna i Paris och kom att leva sina sista år bortglömd på den schweiziska landsbygden, där han dock fortsatte att arbeta som läkare. Hans namn lever kvar i det engelska ordet mesmerize, som betyder magnetisera eller hypnotisera. (Mesmer presenterades utförligt i nr 3, 2001 av Sökaren.)

ARVET EFTER MESMER

Det blev istället Mesmers dåtida lärjunge, markisen Chastenot De Puységur, som placerade sitt namn i medicinhistorien som den som upptäckte tekniken för hypnotisk behandling, trots att denna otvivelaktigt utgick från Mesmers arbete. Därpå, kring 1820, kom det första vetenskapliga erkännandet av hypnos från den franska Medicinska Akademien.

Dr James Braid (1795–1860) var den som ändrade namnet från mesmerism till hypnotism, eftersom han föreställde sig,

att han förde sina klienter till ett sömntillstånd. När han väl upptäckt sitt missstag, var det för sent att ändra namnet, eftersom det blivit etablerat genom utgivandet av hans egen bok *Hypnotism for Medical Use*.

1846 grundade dr Esdaile (1808–1859) ett sjukhus i Calcutta, där han använde sig av hypnotiska suggestioner för smärtlindring vid operationer. Han gjorde hundratals kirurgiska ingrepp med blott hypnos som bedövningsmedel, bland annat vid amputationer.

FREUD OCH HYPNOS

Den unge Sigmund Freud studerade först för Josef Breuer, som arbetade med hypnos för att behandla kvinnors s. k. hysteri. Breuers framgångsrika arbete fick Freud att göra en resa till Paris för att studera för den dynamiske Charcot på Salpetriere.

Jean Martin Charcot (1825–1893) grundade utbildningsanstalten Salpetriere, i vilken suggestion användes i medicinsk kontext. Charcot var påverkad av Braidts arbete om "neurohypnos" – nervsömn. Freud blev klar över att en hjärna kunde vara fysiologiskt felfri fastän patientens själsliv på någon nivå var störd.

1841 hade Nancyskolan grundats av dr Liebault, och Freud reste även dit, där han blev elev till Liébault och Bernheim.

Bernheim publicerade 1884 *De la Suggestion* (om suggestionsterapi) som anses vara ett pionjärverk inom området.

Liebault och Bernheim menade att man genom hypnos inte bara kunde underlätta en beteendeförändring hos en patient utan också komma åt undermedvetna, bortträngda minnen, och därmed "urladda uppladdad psykisk energi" och skapa balans i nervsystemet.

Freud fascinerades av hypnos, och tillsammans med Breuer skrev han 1893 och 1895 ned sina teorier om hypnos som behandlingsmetod. Som praktiserande läkare kom Freud till att börja med att använda hypnos som primär suggestionsmetod för sina patienter, innan han övergick till vad som kom att kallas "fria associationer".

FREUDS TRANS-INDUKTION

Den tidiga, "klassiska" psykoanalysen gick till på så vis att klienten under ett fysiskt avspänt tillstånd, liggande på en soffa med viss upphöjning för huvudet, skulle låta tankarna röra sig så fritt och ohämmat som möjligt. Associationer och minnen skulle strömma fram utan värdering och fördö-

mande, under det att terapeuten noga observerade, analyserade och ibland insköt fördjupande frågor.

Det innebär, att även den klassiska psykoanalysen uppvisar element av en grundläggande hypnosinduktionsmetod, som innebär:

a. Kontaktskapande mellan terapeut och klient.

b. Etableringen av ett ”terapeutiskt klimat”, där bland annat tillit ingår som ett bärande element.

c. Fysisk avspänning hos patienten

d. Ökad uppmärksamhet mot ”inre rörelser” istället för den yttre miljön.

(En av Freuds käpphästar var att patienten inte skulle ha ögonkontakt med ”doktorn”, eftersom detta skulle kunna hindra det fria associativa flödet. Patienten skulle närmast ”dagdrömma” sig bort genom att fixera en punkt på väggen eller välja något monotont objekt.)

e. Ett ”inre arbete” utförs av patienten själv, med viss influens av terapeuten före, under och efter arbetet.

f. En återgång från den inre uppmärksamheten tillbaka till rummet här och nu, tillbaka till betanivån och vardagstankarna.

Så: även om psykoanalytiker av idag sannolikt skulle avvisa tanken, uppvisar Freuds grundmodell betydande släktskap med den suggestionsmetodik som Charcot använde och som i sin tur stod under inflytande av de personer han lärt sig metoden av, nämligen Braid och Mesmer.

HJÄRNFORSKNINGEN OM OLIKA FUNKTIONSNIVÅER

Vad säger nutidens vetenskap om hjärnans funktioner? Bland annat att det existerar olika slags hjärnvågor. Den vanliga vardagsverklighetens snabbare hjärnvågor (c:a 15-40 Hz) kallas beta. Man har upptäckt, att upplevelser i ett hypnotiskt tillstånd sker på en djupare nivå, framförallt på den nivå där en långsammare alfa (c:a 9–14 Hz) som har högre amplitud än beta, är verksam. Ibland sker djuphypnos även på tetanivån (c:a 5–8 Hz). Den lägsta frekvensnivån kallas delta, vilken är aktiv under sömn eller medvetlöshet. ”Meridiannivån” är kring 10,5 Hz för hypnotiskt arbete, även om rörelser sker periodvis både uppåt i alfaområdet och nedåt i tetafrekvensområdet.

SÖMN OCH HYPNOS

När vi skall till att somna rör vi oss från betanivån genom alfa till teta och därpå till delta, varifrån vi sedan rör oss från

djupsömnens bottenkurva till kurvans topp som ligger i alfa. (Ibland kan vi bli så störda att vi vaknar upp ett kort ögonblick i beta, men ofta kan vi trots det lätt sjunka ned igen i de behagliga dröm- och djupsömnstillstånden.)

Men, som sagt: Hypnos är INTE och har aldrig varit detsamma som sömn. Hypnos och trans innebär däremot ett förändrat medvetenhetstillstånd.

Så långt är de ense, den reguljära medicinska vetenskapen och de moderna exekutörerna av hypnos. Med då hjärnan fortfarande är en okänd zon vad gäller den komplexa relationen mellan sinnesintryck och medvetande, existerar ingen egentlig förklaring till hur processen går till med rörelse från beta till alfa till teta och tillbaka.

Mätinstrument noterar att det sker påtagliga biokemiska förändringar i kroppen vid meditation, trans och hypnos, men fortfarande vet vi inte vad det är som gör att det är så. Processerna initieras och genomförs under antingen tankens kontroll eller genom automatiska funktioner och det autonoma nervsystemet.

JOSÉ SILVA

José Silva, som var en av pionjärerna i början av 1950-talet vad gäller forskning om alfatillstånd, skrev entusiastiskt: ”Upp-täckten att den mänskliga intelligensen kan lära sig fungera med medvetenhet vid hjärnans alfa- och teta-frekvenser kommer att gå till historien som mänsklighetens största upptäckt. Denna upptäckt kommer med all säkerhet att ändra våra föreställningar om sinnet, psykologi, psykiatri, psykoanalys, hypnoanalys och av det undermedvetna.”

José Silva har en egen förklaringsmodell för hur hypnos fungerar, baserad på hur det mänskliga sinnet fungerar. Han förutsätter axiomatiskt att det existerar en andlig värld och därmed ”andliga stimuli” som uppfattas av människans ”andliga sinnen”.

Dessa stimuli konverteras sedan till fysisk nervenergi, varefter de förs åter till ”den andliga stimulireceptordelen av hjärnan” för vidarebefordran till vad Silva kallar *human intelligence* (själva jaget). Fysiska stimuli mottas av de fysiska sinnena och konverteras till fysisk nervenergi och den närvergin förs vidare till den fysiska stimulireceptordelen av hjärnan.

HYPNOS SOM BEDÖVNINGSMEDEL

Idag används hypnos av åtskilliga tandläkare som en ersättning för de vanliga giftiga nervbedövningsmedlen. ”När hjärnan vilar, vilar även musklerna och allt går mycket lättare”, säger tandläkaren Ian Wilike. Även i samband med förlösningar har hypnos använts med framgång. Cancerpatienter har noterats behöva lägre doser av smärtstillande medel efter hypnos. Hur kan det komma sig? Sannolikt beror det på att personen under inflytande av hypnos förmår förändra medvetandet om smärta i nervsystemet. *American Medical Association* godkände hypnos som smärtstillande medel 1958 (Källa: *Healing*, Lademann 1991)

KLINISKA HYPNOTERAPEUTER KONTRA ESTRAD-HYPNOTISÖRER

Det finns flera ”läger” inom hypnotisörkåren i Sverige. En hypnospsykoterapeut, Margot Holmberg, var vittne till en estradhypnotisör och skrev i UNT den 25 november 2005 indignerat:

”Vi som arbetar professionellt med hypnos vet att psykiska sammanbrott har hänt vid s. k. estradhypnos, där man hela tiden leker med skamkänslor – de känslor som är svårast att bära. I vår narcissistiska kultur exploateras och kommersialiseras människors själsliv.” Hon fortsätter: ”Ett etisk förhållningssätt har kommit mer och mer på avvägar, så när vi skrattar åt människor som gör bort sig, måste vi fråga oss vart vi är på väg i vår människosyn?” Holmberg konkluderar: ”I Ordningsslagen för allmänna sammankomster står det att Socialstyrelsen måste godkänna estradhypnos. Det har Socialstyrelsen gjort och vi riktar givetvis kritiken även mot den. Vi som arbetar seriöst med hypnos, läkare, psykoterapeuter, tandläkare, sjuksköterskor och barmorskor, får strida ännu mer mot alla fördomar som finns kring klinisk hypnos efter sådana shower.”

HUR SKAPAS TRANSTILLSTÅNDET?

Trans kan mer generellt uppnås med hjälp av musik, dans och sång. Tillståndet kan även uppnås genom destruktiva droger och med hjälp av monotona upplevelser, som att betrakta ett visst objekt under ovanligt lång tid, så kallad fixering. Men i den moderna betydelsen skapas hypnostillståndet med hjälp av ord. Och den store mästaren på området var hypnoterapeuten,

psykiatrikern och psykologen Milton Erickson (1902–1980).

DEN MODERNA INDIREKTA HYPNOSENS MÄSTARE MILTON ERICKSON

Utrymmet tillåter inte en närmare fördjupning i Ericksons s. k. indirekta hypnosmetod, men låt oss i alla fall nämna, att Erickson som 17-åring drabbades av polio och därigenom kom att erhålla en extraordinär förmåga att observera människors rörelsemönster och muskelarbete. Han var färgblind och dessutom tondöv, men kunde uppfatta, sa han, en god pianist genom det sätt som denna berörde tangenterna.

Erickson vidareutvecklade och fördjupade genom sin forskning det psykoterapeutiska arbetet med trans, som bland annat innefattar avancerade språkliga hypnotiska induktionsmetoder och användande av metaforer och berättelser som en del av den hypnotiska verktygslådan men också, och det tycker jag själv är minst lika viktigt, betydelsen av relationen mellan hypnoterapeut och klient.

Det handlar inte bara om vad vi säger, utan också om hur vi säger det. Den icke-verbala kommunikationen utforskades av Erickson i betydligt högre grad än av exempelvis Freud, varför Freuds arbete i hög grad kom att ”avstanna” på samma verbala och cerebrala (intellektuella) nivå.

Freud ville, menar jag, reducera de flesta psykologiska fenomen till de kategorier som passade hans egen modell av det mänskliga psyket, medan Erickson kontinuerligt ville utvidga sin egen modell av psyket genom att träna sig i att ”modellera” eller i sitt inre ”imitera” klienten, dvs vad klienten tänkte, kände, värderade och förstod. Därigenom blev hans terapeutiska framgångar otvivelaktigt fler än de som Freud kunde räkna in. Freuds grundinställning var pessimistisk: på sin höjd kunde klienter lära sig att leva med sina psykiska problem, vilket innebar en viss lättnad.

Erickson hade genom sina egna svårigheter utvecklat en förmåga att etablera kontakt med vem som helst, och detta inom loppet av några sekunder. Klienten kände sig alltid sedd, hörd och accepterad, vilket skapade grunden för ett framgångsrikt behandlingsresultat.

Essensen i Ericksons arbete var, som jag förstått det, bortom själva kunskaperna om det mänskliga psyket, en djup empati med både fysiskt och psykiskt lidande människor. Hans egna svårigheter satte honom i stånd att förstå människor, inte bara genom vad hans klienter sa, utan också genom deras sätt att uttrycka sig i behandlings-

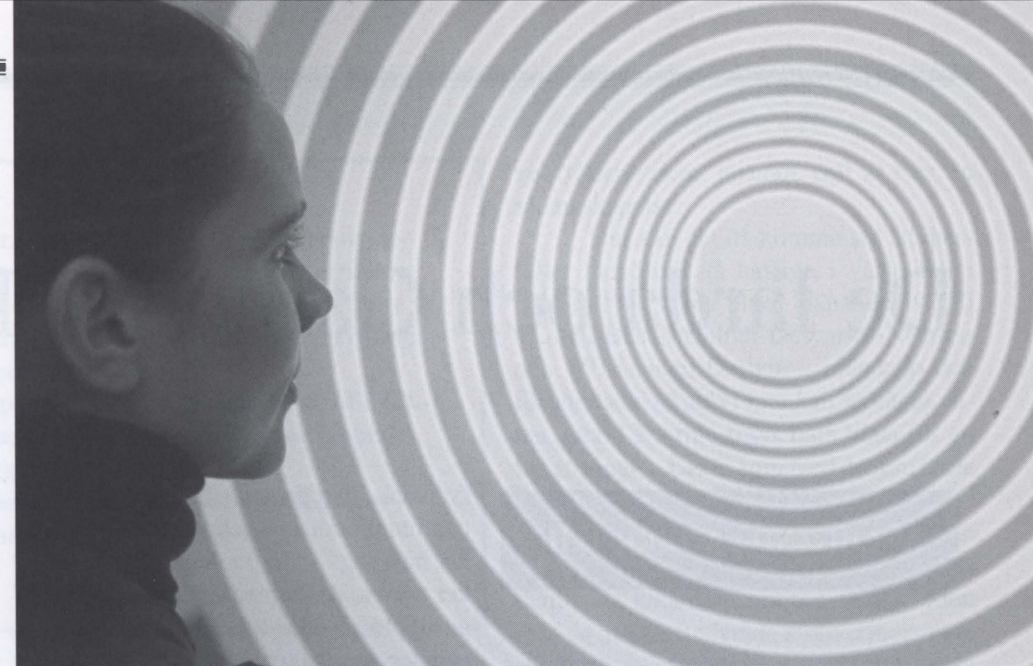

Foto Birgit Sonnenberg. Pressens Bild.

rummet, deras sätt att röra sig, deras muskulära aktiviteter, deras val av ord och sättet som de sa orden på. Allt fungerade som vägar in till klienten, och genom hypnos gick denna process ännu snabbare.

Själv har Erickson sagt, att ”klienter har blivit klienter eftersom de inte är i kontakt med sitt eget undermedvetna”.

LOZANOV'S SUGGESTOPEDI

Silva arbetade med hypnos för barn i pedagogiska syften redan på 50-talet, något som sedermera fick en fortsättning i läkaren och hjärnforskarens Georgi Lozanovs (f. 1926) arbete med suggestopedi (ibland även kallad accelererad inlärning) där studierna sker i djupavspänt alfatillstånd, under det att harmonisk barockmusik spelas för eleverna. I likhet med Erickson har Lozanov insett betydelsen av att samtliga element i det mänskliga mötet uppmärksammas och optimeras för det syfte som mötet har. Därför inkluderar suggestopedi och suggestologi också instruktioner om hur klassrummet helst skall se ut och hur läraren skall tala. Att skapa en atmosfär där barnen kan känna, att de kommer att lyckas.

KOMPLEMENT TILL SAMTALSTERAPI

Hypnos kan användas i terapeutiskt syfte för att förstärka samtalsterapiens medvetna arbete. Utan förändringar på djupplanet riskerar nämligen samtalsterapi enligt min mening att lägga sig på ytan, på en nivå av ”resonemang med mig själv” och kan komma att bli en del av verkningarna av de underliggande orsakerna istället för att förändra orsakssambanden på djupplanet.

TERAPEUTISK BEHANDLING

Bland åkommor som framgångsrikt kan behandlas med transarbete eller arbete på

alfanivån är ångest, depression, nervositet, sömnlöshet, beroendeproblematik såsom rökning, matmissbruk, koncentrationsproblem, fobier, trauman och en rad andra åkommor.

FYSISKA ÅKOMMOR

Hypnos kan också, som vi sett, användas för mer uttalat fysiska problem, exempelvis smärtlindring, spasmer, tandgnissling, högt blodtryck, övervikt, astma, många allergier och utmattningssyndrom.

EXTRASENSORISK TRÄNING

Silva nämner också, att träning på alfanivån kan innebära, att förmågan till extrasensorisk perception (ESP) ökar. Själv menade han, att man genom alfafunktionering kunde erhålla kompletterande information om obalanser i de kroppsliga organen.

KREATIVITETSFÖRSTÄRKNING

Hypnos kan användas för att ta fram den egna kreativiteten, för att återerövra självkänsla och staka ut en ny framtid åt sig. Bland föregångarna kan nämnas Thomas Alva Edison (1847–1931), som ofta försatte sig själv i alfatillståndet för att få nya idéer.

SAMMANFATTNING

Vi ser att forskning och metodik med utgångspunkt från hypnos undan för undan har kommit in i vårt samhälle, och via andra former och namn blivit alltmer accepterade.

Framtiden för hypnos och därmed för en fortsatt utforskning av de extraordinära alfa- och tetanivåerna i vårt medvetande ses paradoxalt nog – mot bakgrund av 1900-talets omfattande vanföreställningar och intensiva förföljelse – mycket ljus ut.

De lärda och Galileis kikare – i dag

Av ERLAND LAGERROTH

STEVEN STROGATZ, som är professor i tillämpad matematik vid Cornell University i USA, gav 2003 ut en bok om synkronisering, dvs ett slags självorganisation i tiden: *Sync. How Order Emerges from Chaos in the Universe, Nature, and Daily Life*. I en epilog skriver han: "Efter århundraden av sönderslitande av naturen i mindre och mindre bitar, börjar vi fråga oss hur vi skall sätta ihop bitarna igen", alltså uppnå något slags helhetssyn. Men, konstaterar han, "veteraner kommer att skrocka och säga att det här har de hört förr. [...] Och sedan skrottade var och en gott och gick tillbaka till laboratoriebänken för mer malande, reduktionistisk vetenskap."

Men, menar Strogatz, bortsett från dessa skrockande skeptiker, börjar i dag även "de mest hårdkokta vetenskapare i huvudfåran erkänna att reduktionismen kanske inte är mäktig att lösa alla de stora mysterier som vi möter: cancer, medvetande, livets ursprung, elasticiteten i ekosystemen, aids, global uppvärmning, cellens sätt att fungera, ebb och flod i ekonomin. [...] Vad som gör alla dessa olösta problem så irriterande är deras decentraliserade, dynamiska karaktär, i vilken ett enormt antal komponenter förändrar sin status från ögonblick till ögonblick, löpande tillbaka på varandra på sätt som inte kan studeras genom att granska varje del för sig. I sådana fall är helheten förvisso inte lika med summan av delarna."

ROBERT B LAUGHLIN, professor i fysik vid Stanford University i USA, har som ingen annan jag läst gjort kvantmekaniken till sin; det är som om han fötts in i den. Så mycket mer överraskande är hans bok från 2005, *A Different Universe. Reinventing Physics From the Bottom Down* (från den newtonska fysikens botten ner i kvant-

fysiken). Han finner nämligen att analys och reduktionism i och med kvantfysiken har nått vägs ände. Ju längre ner vi försöker tränga, desto mer tenderar "partiklar" att upplösas eller övergå i problematiska enheter som vågor, kvarkar och strängar. "Vad vi ser är en världsbildens förvandling, där målet att förstå naturen genom att bryta ner den i allt mindre delar ersätts av målet att förstå hur naturen organiserar sig själv." "Några av dessa principer är kända, men den stora majoriteten är det inte."

Vad det gäller är att förstå hur från den dimmiga kvantvärlden vår egen värld byggs upp. I centrum kommer nu *organisationsprinciper*; de principer som gör det stora undret möjligt. Nyckelbegrepp blir *emergens* – framkomsten av något kvalitativt nytt utan att detta kunnat förutses utifrån egenskaperna hos de delar eller det material som kommit till användning i tillkomstprocessen – och *självorganisation* – konstitueringen av de nya formerna. Det är alltså inte fråga om *The End of Science*, som titeln lyder på en omtalad bok av John Horgan från 1997, utan om *en annan vetenskap*.

I en recension i *Nature* i april 2005 konstaterar **PHILIP W ANDERSON** att det centrala temat i Laughlins bok är "emergensens triumf över reduktionismen [...] stora objekt sådana som vi själva är produkter av organisationsprinciper [...] som inte [...] kan reduceras till beteendet hos våra elementära beståndsdelar." Eller med Laughlin: "Jag är kol. Men [...] jag har en betydelse som överskrider atomerna av vilka jag gjorts."

I rubriken på en artikel i *Science* hade Anderson redan 1972 (den 4 aug.) formulerat det kortaste slagordet för de nya insikterna: "More is different", mer är annorlunda. I artikeln konstaterar han bl att "förmågan att reducera allt till enkla fundamentala lagar innebär inte förmåga att starta med dessa lagar och rekonstruera universum". För "det hela blir inte bara mer än summan av delarna utan mycket olik denna summa". "Relationen mellan syste-

met och dess delar är [därför] intellektuellt en enkelriktad gata". Arrogansen hos partikelfysikerna, slutar han, ligger kanske bakom oss, men vi måste alltså försöka hämta oss från arrogansen hos vissa molekylärbioologer, som försöker reducera allt hos människan till ren kemi, från förkylning till religiös instinkt.

Detta är bara tre av de många röster som under de senaste decennierna hört av sig om en annan vetenskap än den idag gällande reduktionistiska. Men de är inte vilka röster som helst. Både Laughlin och Anderson har fått Nobelpriset i fysik, 1998 respektive 1977. Samma år, 1977, fick Ilya Prigogine Nobelpriset i kemi för sin teori om "dissipativa strukturer", dvs tanken att i öppna kemiska system långt från jämvikt kan uppstå ordnade system, som är stabila mot störningar, "självorganiserande system".

Det börjar bli tätt med Nobelpris hos dem som förespråkar en annan vetenskap. *Det går inte längre att avfärda dessa nya paradig som ovetenskapligt eller ohållbart*. Man kan jämföra med vad som hänt inom filosofin, med alla logiska positivisterna och analytiska filosofer som funnit stugan för trång och lämnat den för vidare och mer fruktbara perspektiv.

Hösten 1981 hörde jag ett visdomsord från fysikprofessorn David Bohm i Vetandets värld: "Det svåra är att ändra på vårt sätt att tänka". Det är just det som det är fråga om här. Därför finns det också ett stort och kanske växande motstånd mot en förändring som den här aktuella. Om Erich Jantschs epokgörande bok *The Self-Organizing Universe* från 1980 och därmed om Prigogines teori, som var den förlösande katalysatorn för Jantschs alltomfattande tankemodell, skrev jag en lång artikel i *DN* den 2 augusti 1985, som redaktionen något djärvt rubricerade "Oordning ger det döda liv". Prigogine visade att den oorganiska naturen inte var något dött material eller stoff utan kunde skapa själv. Vad han åstadkom var i själva verket en teori för skapandets mysterium hos både liv och

ERLAND LAGERROTH intresserar sig djupt för skapandets mysterium, dvs hur de som det synes intelligent designade livsformerna har uppkommit. Han understryker att det reduktionistiska synsättet inte duger, dvs världen kan inte förklaras genom att man bara lägger ihop alla delar och alla synbara processer till en helhet.

Nya organiska livsformer uppstår utan att vi vet hur de blir till. Lagerroth menar att de organiserar sig själva, men att vi fortfarande söker efter principerna för självorganisationen.

Min uppfattning är att endast medveten skapande intelligens bakom evolutionen kan helt förklara världen som den är.

SM

icke-liv.

På den tiden fanns det plats för en sådan artikel. Prigogine hade alltså fått sitt Nobelpris 1977, hans och Isabelle Stengers mer lättfattliga bok *Ordning ur kaos* hade kommit ut på svenska i december 1984, och Prigogine själv hade nyligen föreläst i Stockholm. Själv publicerade jag också en större bok om Jantsch och Prigogine 1994: *Världen och vetandet sjunger på nytt*.

Men sedan har det inte funnits mycken plats för sådant, i varje fall inte i de stora svenska tidningarna. I januari 1999 blev jag utnämnd till "Årets förvillare" av föreningen Vetenskap och Folkbildning. I en replikväxling i föreningens tidskrift *Folkvett* hävdade dess dåvarande ordförande molekylärbioologen Dan Larhammar, att en recensent i *American Journal of Physics* 1985 skulle ha talat om "prigoginskt nonsens" och att dennes "generaliseringar...är samtliga fel" (1/1999, s 26; bok och recensent har dock inte kunnat återfinnas). Dessförinnan (*New Scientist* den 6.9 1997) hade fysikern Per Back talat om "stolliga uppsatser" och "pseudo-vetenskap" i samband med Prigogine.

För min egen del blev däremot bekantskapen med Jantsch och Prigogine livsavgörande. I tanke och forskning växade jag över från litteraturvetenskap till vetenskap-världsbild-sätt att tänka och har nu publicerat sex böcker på området, inklusive den som utkommer i dagarna, *Världen underbarare än vi tror*. En gång har jag blivit inbjuden att delta i en debatt i Svenska Dagbladet om tro och vetande och kunde då rapportera, att jag strax dessförinnan hört tidningens förre chefredaktör Mats Svegfors förklara, att vi i dag "inte ifrågasätter upplysningstidens naturvetenskap", på samma sätt som man i gångna tider inte ifrågasatte Gud (17.11 2002). Här fanns alltså inget medvetande om något alternativ. I en debatt i *Uppsala Nya Tidning* om Darwin och "intelligent design" lyckades jag få in två inlägg (14.10 och 25.11 2005), men reaktionen blev totalt stum: ingen hade ett ord att säga om den lösning jag propagerade, nämligen att naturen skapar (sig) själv. Det var grekiska och förstods icke. Kanske trodde man att det var metafysik, men det är rena empirin; varje kristall, kemisk förening, vattenvir-

vel, vädersystem, levande cell är t ex en sådan skapelse.

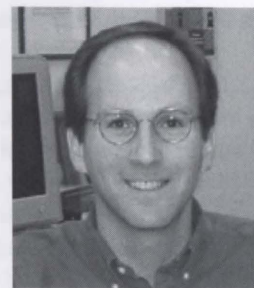
Hur kan det då komma sig att återfallet har blivit så häftigt, i varje fall i Sverige? Jo, vi har blivit bländade av 350 år med Bacon-Galilei-Descartes-Newton och 150 år med Darwin – bländade och förblindade, så att vi inte kan se något annat. Och i Sverige finns bara plats för en idé åt gången. Det är som med de fem lärda och Galileis kikare i Brechts pjäs *Galileis liv*. Galilei vill övertyga de lärda om den nya världsbildens sanning genom att låta dem i sin kikare se Jupiters månar. Men med de mest utstuderade motiveringar vägrar de lärda att titta i kikaren – de vet ju ändå hur allt förhåller sig. Inte heller de som i dag vaktar den ortodoxa vetenskapens kyrka behöver se åt annat håll, för också de vet ju redan hur det förhåller sig. Och de vet att de inte är några dumbommar utan sunt skeptiska. Men ytterst vill naturligtvis inte heller de titta i kikaren.

Till sist avslutningen i Laughlins högst tänkvärda bok:

"Vi lever inte vid forskningens slut utan vid slutet av reduktionismen, en tid i vilken den falska ideologin om människans behärs-kande av allt genom kunskaper om det mikroskopiska sopas bort av händelser och förnuft. Det är inte detsamma som att säga, att mikroskopiska lagar är felaktiga eller inte har någon mening utan bara att de i många fall görs irrelevanta genom sina barn och barnbarn, världens högre lagar för organisation."

Erland Lagerroth är docent i litteraturvetenskap i Lund och författare.

www.lagerroth.com

Strogatz

Laughlin

Anderson

Prigogine

Den dualistiska monoteismen

AV BERTIL FALK

Av de tre tidiga monoteistiska religionerna är de som skapades av Moses och farao Echnaton välkända. Den förstnämnde genom judendomen, kristendomen och islam, den sistnämnde på grund av de fascinerande och ganska väl dokumenterade omständigheterna kring den egyptiske faraonens reformreligion, som inte överlevde sin upphovsman.

Men den religion är inte lika känd som sprang fram i Persien för flera tusen år sedan och som kan sägas vara om inte ett syskon till hinduismen, så i alla fall en kusin. Det var profeten Zarathustra (Zoroaster) som knäsatte denna monoteistiska religion för oerhört länge sedan. En spillra lever kvar i Iran, där parserna numera inte tillåts att placera sina döda i Tystnadens torn att förtäras av gamar. Det kan parserna, mazdaisterna, zoroastrianerna eller vilken beteckning man väljer, fortfarande göra i Indien.

Dit flydde en skara anhängare från Iran undan den muslimska erövringen och de fick en fristad i Gujarat för 1300 år sedan. De förde med sig sin heliga eld, som redan då hade brunnit i Iran i 300 år. Den har sedan hållits brinnande i eldtemplerna ända in i våra dagar, troligen den äldsta av människor skapade eld som fortfarande brinner utan att ha slocknat på 1600 år. I dag bor de flesta parser i Mumbai (f d Bombay).

Anhängarna till profeten Zarathustra är inga elddyrkare, som det ofta påstås. Det är inte elden man dyrkar. Elden på altaret i eldtemplen är helig för att den för människornas böner till Ahura Mazda, den skapare som i slutskedet ska vinna över ondskan i form av motskaparen Angra Mainyu. Elden är så att säga ett sedan årtusenden tillbaka använt bredband för kontakt med skaparen.

Antalet anhängare till Zarathustra blir allt färre, dels för att de inte missionerar och inte tillåter att människor med andra livsåskådningar konverterar. Dessutom tillkommer den egentligen tokiga regeln att den som har en far som är parser och en mor av en annan religion får upptas i gruppen medan de som har en mor till parser och en far som kommer utifrån inte får bli parser.

Varför är den regeln tokig? Bortsett från det diskriminerande inslaget, så har man i alla tider vetat vem som är modern men inte alltid vem som är fadern. Det är först med vår tids DNA-teknik som faderskap kan fastställas på ett sätt som gör tragedin i Strindbergs Fadren obegriplig för moderna människor.

Parsernas skapande Gud, Ahura Mazda, avbildas inte, men profeten Zarathustra avbildas ofta, som här med den heliga elden i mitten.

Kristendomen har rent ut sagt haft ett litet helsike med det så kallade teodicéproblemet, nämligen frågan hur kan Gud vara allsmäktig och god som det ser ut här i världen med så mycken ondskan. Försöken att förklara problemet med människans fria vilja har aldrig varit riktigt övertygande. Parserna har inget sådant problem eller om man vill uttrycka det på annat sätt: parserna har löst problemet.

Visst har parserna en skapande gud som är god, Ahura Mazda, men till skillnad från den kristna guden så är Ahura Mazda inte allsmäktig. Medan Gud i första Moseboken skapar världen på gott och implicerat också på ont, så skapar Ahura Mazda bara den goda världen. När så har skett kommer den motskapande kraften, Angra Mainyu och skapar det onda i tillvaron.

I slutänden kommer Ahura Mazda att segra, men till dess fortsätter kampen mellan dessa båda skaparkrafter. Denna syn på tillvaron är anledningen till att parsismen kallas en dualistisk religion.

Jag har (så gott jag nu kan) överflyttat till svenska hela den zoroastriska skapelseberättelsen som den framgår i första delen av den uråldriga heliga skriften *Zend-Avestas* första del som heter *Vendîdâd*, och som inleds med kapitlet *Fargard I*. Den mångtusenåriga texten är hämtad från James Darmesteters översättning till engelska 1887. Den är uråldrig med sina refrångartade, nästan hypnotiserande omkväden, måhända

sövande upprepningar, men då den så vitt jag vet sällan eller rentav aldrig återgetts på svenska kommer den här i sin helhet.

Fargard I

Ahura Mazda talade till den mest välgörande Zarathustra, sågande:

Jag har gjort varje land älskat av dess inbyggare, trots att det inte har någon som helst skönhet i sig: hade jag inte gjort varje land älskat av dess inbyggare, trots att det inte har någon som helst skönhet i sig, då skulle hela den levande världen ha invaderat Airyana Vaêgô.

Det första av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var Airyana Vaêgô vid den goda floden Dâtiya.

Därefter kom Angra Mainyu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft ormen i floden och vintern, en gärning av Daevas. Där råder tio vintermånader, två sommarmånader; och dessa är kalla för vattnen, kalla för jorden, kalla för träden. Vintern infaller där med de värsta av sina hemsökelse.

Det andra av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var slätterna i Sughdha.

Därefter kom Angra Mainyu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft flugan Skaitya, som bringar död åt boskapen.

Det tredje av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var det starka, heliga Môuru.

Därefter kom Angra Mainyu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft de syndfulla begären.

Det fjärde av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var det vackra Bâkhdhi med högtflygande standar.

Därefter kom Angra Mainyu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft Bravara.

Det femte av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var Nisâya, som ligger mellan Môuru och Bâkhdhi.

Därefter kom Angra Mainyu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft otrons synd.

Det sjätte av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var Harôyu med dess sjö.

Därefter kom Angra Mainyu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft den besudlade moskiton.

Det sjunde av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var de onda skuggornas Vaêkereta.

Därefter kom Angra Mainyu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft Pairika Knâthaiti, som klibbade fast vid Keresâspa.

Det åttonde av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var Urva med de rika betesmarkerna.

Därefter kom Angra Mainyu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft högmodets synd.

Det nionde av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var Khnenta i Vehrâkâna.

Därefter kom Angra Mainyu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft en synd för vilken det inte finns någon försoning, den onaturliga synden.

Det tionde av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var det vackra Harahvaiti.

Därefter kom Angra Mainu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft en synd för vilken det inte finns någon försoning, de dödas begravning.

Det elfte av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var det lysande, underbara Haêtumant.

Därefter kom Angra Mainyu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft Yatus trollkraft.

Och detta är hur Yatus natur visar sig: den visar sig i sin blick; och vidare närhelst trollkarlen vrålar fram sina formler, framträder trollkraftens dödligaste verk.

Det tolfte av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var de tre rasernas Raghâ.

Därefter kom Angra Mainyu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft den totala vantrons synd.

Det trettonde av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var det starka, heliga Kakhra.

Därefter kom Angra Mainu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft en synd för vilken det inte finns någon försoning, likens förbränning.

Det fjortonde av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var det fyrhörniga Varena, för vilket Thraêtaona, som slog Azis Dahâka, föddes.

Därefter kom Angra Mainyu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft abnorma utflöden i kvinnor och främmande härskares förtryck.

Det femtonde av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade var de Sju Floderna.

Därefter kom Angra Mainu, som är alltigenom döden, och han motskapade med sin trollkraft abnorma utflöden i kvinnor och överdriven hetta.

Det sextonde av de goda länder och riken som jag, Ahura Mazda, skapade, var landet Ranghas floder, där människor lever utan huvuden.

Därefter kom Angra Mainyu, som är alltigenom döden. Och han motskapade med sin trollkraft vintern, en gärning av Daevas.

Det finns ännu flera länder och riken, vackra och djupa, åtråvärda och ljusa och blomstrande.

Så låter alltså den parsiska skapelseberättelsen i sin helhet, den berättelse som avskiljer parsernas tro från andra skapelseberättelser. Det har förekommit lärda spekulationer om vilka områden på jorden som avses i berättelsen. Det talas om tio vintermånader och två sommarmånader. I annan text talas det om sju vintermånader och fem sommarmånader. Båda uppgifterna tyder på kunskap om mycket nordliga trakter kring och ovanför polcirkeln.

Icke-parser har intresserat sig för Zarathustras lära. Det har bildats fristående samfund som tagit till sig läran men som inte kan ingå i den nedärvda gemenskapen. Det är kanske på det viset att i takt med att parserna krymper i antal, så kommer utanförstående grupper att föra läran vidare. Det är inte alls otänkbart utan rentav troligt att många kristna, som förgäves försökt komma till räta med teodicéproblemet, finner den parsiska förklaringen till ondskans förekomst i en värld med en god skapare tilltalande.

Österns Assyriska Kyrka

Av Hans Granqvist

Den som börjar intressera sig för det gamla Mellanöstern, "Kristendomens vagga", med dess religioner och sekter, kultur och politik, märker snart att ämnet sträcker ut tentakler både i tid och rum, från Platons Grekland till dagens Jönköping, från kejsarnas Kina i öster till modernas Spanien i väster.

Och det sammanhållande bandet blev, för mig, nestorianerna, de som nu kallar sig medlemmar av Österns Assyriska Kyrka.

Den nestorianska kyrkan (som den tidigare hette), som med sina rötter tillbaka till Mesopotamien på 200-talet kan betraktas som den äldsta fortfarande existerande kristna rörelsen, fick sitt namn från kyrkofadern Nestorios på 400-talet. Han var patriark i Konstantinopel och råkade i luven på en annan kyrkofader, Kyrillos i Alexandria, i en kristologisk fråga, alltså en fråga som gällde Kristi natur. Kyrillos ansåg att Kristus var Guds inkarnation på jorden och att Maria därför borde kallas "Guds moder". Icke, sa Nestorios. Hur skulle Gud ha kunnat vara ett spädbarn? Maria, sa han, var Jesu moder men sannerligen inte Guds moder.

De båda patriarkerna kämpade mot varandra på kyrkomöten för att avsätta varandra. Kyrillos segrade, det var han som hade de hårdaste nyporna, och Nestorios avsattes och landsförvisades. Men hans variant av kristendomen levde vidare.

Den hade, som sagt, rötter i Mesopotamien, som tillhörde Persien, men hade också en stark ställning i Syrien och Arabien, också efter att Muhammed grundade islam på 600-talet. Muslimerna

och de nestorianska kristna hade i själva verket till en början inga större svårigheter att samexistera och det fanns en viss respekt hos araberna, som till stor del var obildade, för nestorianerna som hade en genomsnittligt betydligt högre bildning.

Men på 1000-talet skar det sig definitivt på grund av de kristna korstågen, som i mångt och mycket blev mord- och plundringståg. Dessa krigståg till Guds ära försvårade situationen allvarligt för de kristna i Mellanöstern, som alltmer koncentrerade sin verksamhet till Persien, med Ktesiphon-Seleucia som huvudort och Nisibis och flera andra orter som nestorianska universitetsstäder.

Ktesiphon-Seleucia var viktig också på ett annat sätt – staden var centrum för Sidenvägen i Västasien. Och längs Sidenvägen strömmade nu nestorianer, de förenade missionsverksamhet med handel, de omvände flera stora centralasiatiska mongolfolk till kristendomen och mycket snart kom en syrisk nestorian, som enligt kineserna hette A-lo-pen, fram till Kina.

Detta skedde i själva verket så tidigt som år 635. Jag är rädd för att de flesta av våra skolböcker slarvar med fakta. De nämner Marco Polos resa till Kina på 1200-talet, men i övrigt tycks man anse att de första kristna missionärerna kom dit på 1500-talet.

Fel. De kom 900 år tidigare och var nestorianer.

De var bildade människor, de väckte intresse vid det kinesiska hovet. De var inte minst medicinskt kunniga – i Persien hade de den tidens antagligen bästa medicinska högskola – och ansågs göra mycket gott för det kinesiska folket. Men efter en tid av stora framgångar skulle de falla offer för det främlingshat som periodvis fläckar Kinas historia, och på 900-talet tycks de flesta spåren av kristendom i Kina ha utplånats.

Men på 1200-talet kom den nya blomstringsperioden i Kina men ännu mer hos mongolerna i Centralasien. Nestorianerna fick goda kontakter med Djingis khan och med Djingis söner och sonsöner – och deras hustrur, som spelade en mycket viktig roll. Det sägs ha funnits 80 miljoner kristna i Asien vid denna tid – det skulle dröja till långt in på 1900-talet innan kristendomen vann en sådan framgång i Asien.

Mot slutet av 1200-talet, och ännu kraftigare under tidigt 1300-tal, pågick en kulturell förnyelse både i Kina och i Mellanöstern, som kvarlämnat magnifika byggnadsverk och ett av de största observatorier som uppförts i Asien. Författare, konsthantverkare, målare framträdde. Folken blandade sig märkligt med varandra: kaukasier kom till Peking, muslimer till Yunnan, Iran befruktade Kina och Kina Iran. En ständig ström av människor drog genom Asien, en ström som saknat motstycke ända fram till modern tid.

Och nu härskade toleransen, ett begrepp som varit okänt nästan överallt vid en tid då kristna kämpat mot muslimer och buddhister mot taoister, vid en tid då det hade verkat otänkbart att samsas, då katoliker, ortodoxa och nestorianer var hätska ovänner, liksom sunniter och shiiter. Och helt plötsligt kom denna tolerans, då man erkände var och en rätten att tro vad han ville, att öppet utöva sin religion, att inte riskera någon diskriminering på grund av sin tro.

Genom den kanal som nestorianerna skapat mellan Medelhavsområdet och Fjärran Östern flöt nu en strid ström av varor, av materiella och intellektuella nyheter som förde Asien närmare den västra världen men som också förde västerländska impulser till Asien. Frukt och grönsaker, odlingen av silkesmaskar, bevakningssystem och mycket annat kom

till arabvärlden för att sedan vandra vidare till Västeuropa.

Inte minst viktig var den insats som nestorianerna gjorde för att översätta de grekiska klassikerna.

Den insatsen har i allmänhet tillskrivits araberna som erövrade Spanien år 711 och som gav Europa dess mäktigaste lärdomsäten i Cordoba och Toledo. Dit anlände Platons och Aristoteles skrifter, liksom ytterst värdefulla grekiska läroböcker i medicin, astronomi och andra naturvetenskaper, på arabiska och översattes till latin, den europeiska kulturens språk på den tiden.

Men vilka var det som översatte de

grekiska skrifterna till arabiska?

Där spelade nestorianerna en nästan bortglömd roll, de var, som nämnts, under de första århundradena efter islams tillkomst de högst utbildade, grekiskan var lärdomsspråket i östra Medelhavsområdet och nestorianernas medicinska högskola i Persien försåg dem med inte bara läkare utan också skickliga översättare av grekisk medicinsk litteratur.

Nestorianerna råkade emellertid ut för en katastrof redan på 1300-talet, när Timur Lenk i spetsen för ett turkfolk drog härjande fram över Centralasien, Mellanöstern och östra Europa. De kristna dräptes i hundratusental och miljoner av

dem räddade livet genom att gå över till islam. Spillror av den ursprungligen så starka rörelsen kunde hålla sig kvar i små bergsbyar. Och i våra dagar har det inte varit lättare för nestorianerna. De berövas sina traditionella boplatser när briter och fransmän delade upp Mellanöstern i intresseområden efter första världskriget. Nestorianerna, nu som medlemmar av Österns Assyriska Kyrka, har förföljts i Turkiet och Irak. Många har föredragit att fly utomlands, till USA och England men också till Sverige, där de räknar 5000-6000 personer.

Vi har ungefär 2 000 av dem här i Jönköping, där jag bor.

Professor Cardeña

Tillsättningen av Etzel Cardeña som professor i psykologi med parapsykologi och hypnologi vid Lunds universitet överklagades av två av de sökande, Adrian Parker och Joop M. Houtkooper. Men nu är tillsättningen av Cardeña definitiv.

Vi får se om professorn forskar fram några nya väsentliga sanningar. Psi-spåret vore ett lämpligt studium.

Anton Johanssons förutsägelser

I nr 1, 2006 av UFO-Aktuellt skriver Anders Persson om "Mannen som förutsåg första världskriget", Anton Johansson.

Det finns en hel del informationer om att han verkligen förutsåg kriget.

Men han sa också att 1953 skulle ett förödande krig äga rum i de nordiska länderna. "Sverige, Norge och Danmark blir plötsligt och utan förvarning anfallna av Ryssland och Frankrike. Kriget blir kort men intensivt. Norge får till slut avträda norra delen av sitt land och Sverige förlorar bland annat Gotland." Fransmännen skulle 1953 komma att beskjuta Göteborg och ödelägga halva staden.

Man bör vara synnerligen försiktig, minst sagt, med att tro på förutsägelser – även i fall då det kan tyckas att siaren tidigare har gjort korrekta förutsägelser.

Var då Johansson en falsk profet? Ja, det kan man säga. Men de som ändå tror på honom kan hävda att blotta insikten om faran kan ha påverkat händelserna...

Med en radikal livssyn närmare in i ett av världens centrala problem

www.israel-palestina.se

Christer Sturmark

Humanisternas nye ordförade Christer Sturmark vill tydligen etablera sig som en kulturpersonlighet som syns. På Kulturen i Expressen 5 april har han fått in en artikel, där han bland annat använder begreppet ateistisk humanism. Men någon specifik ateistisk humanism finns inte organiserad i Sverige. Medlemmarna i Humanisterna är agnostiker och ateister. Den rätta beteckningen på dessa – för att skilja dem från kristna humanister – är sekulära humanister.

Det är tydligt att Sturmark försöker styra Humanisterna efter sin egen aggressiva ateistiska livssyn.

Sveriges humanister bör säga ifrån att den sekulära humanismen är just – *seklär*, dvs en icke-religiös livsåskådning med en etik som inte har sin grund i religiös tro. En sådan livssyn har ett mycket stort antal människor, som inte är uttalade ateister. Det verkar bakvänt att Christer Sturmark skall föra deras talan.

Benares ligger i öster, Mecka i väster.
Men utforska ditt eget hjärta, ty där
finns både Rama och Allah.

Kabir

Ur Sökaren 1, 1964

Grön kost

minskar cancerrisk

Varje år dör cirka 2 500 män i prostatacancer i Sverige. Antalet insjuknade skulle kunna minskas drastiskt om svenska män åt mer bönor och grönsaker. Det visar näringsfysiologen Maria Hedelins forskning vid Karolinska Institutet.

Ur Djurens Rätt nr 2, 2006.

Gåvor

Marie Johansson, 300:-, Sven-Bertil Andersson, 50:-, Jan Sandén, 50:-, Anna-Lisa Stenudd, 50:-, Kurt Persson, 100:-, Lo Högborg, 50:-, Arne Håkansson, 50:-, Hans Carleson, 250:-, Majlis Tornberg, 50:-, Woman's Art, 100:-, Bodil Gustavsson, 50:-, Esko Alt, 50:-, Jörgen Peterzén, 50:-, Ulla Clason, 50:-, Stellan Persson, 50:-, Britt-Marie Lagerlöf, 50:-, Anonym, 150:-, Maila Tsupukka, 50:-, Jan Malmsjö, 250:-, Heidi Andersson, 50:-, Viljo Mentu, 50:-, Hania Kramlund, 50:-, Claes Asker, 50:-, Irja Nilsson, 50:-, Annika Westberg, 50:-, Kersti Wistrand, 100:-, Dolly Granqvist, 50:-, Bengt Roger Hamrin, 100:-, Ulla Einarsson, 50:-, Sonja Eriksson, 50:-, S. Saaristo, 200:-.
Stort tack!
Red.

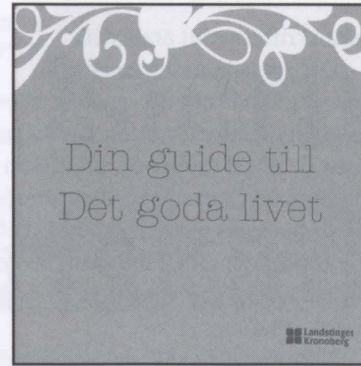
Förra provinsialläkaren i Kungälv Helene Reeder, som avled för några år sedan, testamenterade en större summa pengar till forskning som försöker ge svar på frågan om det finns liv efter döden. *The Helene Reeder Memorial Fund for Research into Life after Death*, HRF, tillkännager nu att man ekonomiskt stöder små eller medelstora forskningsprojekt. 500 – 7000 EURO kan betalas ut.

Ansökan om stöd skall vara skriven på engelska och sändas helst med e-post till HRF, c/o edgar.muller@chello.se och innehålla en detaljerad beskrivning av projektet inklusive dess målsättning, beskrivning av den metodik som skall användas, uppgift om beräknade kostnader, tidtabell, planer att publicera resultatet i vetenskapliga tidskrifter, sökandes meritförteckning, uppgift om hur sökande planerar att rapportera till HRF om forskningen och dess resultat, uppgift om eventuell annat stöd än från HRF.

Ansökan skall vara hos HRF senast 30 augusti 2006. Det är HRF:s avsikt att fatta beslut om fördelning av ekonomiskt bidrag vid slutet av november. De sökande kommer att få besked per e-mail efter beslutet, och pengar skall betalas ut under december.

För ytterligare upplysningar skriv till HRF under ovannämnda e-postadress.

(Sökarens medarbetare Nils-Olof Jacobson är en av de fem personer som sköter HRF.)

Det goda livet

"Din guide till det goda livet" är en liten vackert formgiven skrift från Landstinget Kronoberg. Den innehåller inspirerande djup-sinnigheter och informationer om livet; det roar oss att här återge några av dem.

Ju mer jag tänker på saken, dess tydligare tycks det mig att livet är till helt enkelt för att levas.

Goethe

Att skapa en rimligare värld handlar alltid om det goda livet för så många som möjligt, utan att föröda för framtida generationer. Samt att glädjas och förundras över det stora mysteriet...

Stefan Edman

Ingen behöver ett leende så mycket som den som inget har att ge.

Henry Myrtelberg

För vår överlevnad har vi under årtusenden jagat, samlat in föda, vandrat, burit hem bränsle. Kort sagt rört oss, något som vi är gjorda för.

Det är lätt att tro att alla röker, när man är omgiven av många rökare. Men så är det inte, det är vara 1/5 som röker i dag i Sverige.

www.ltkronoberg.se

Jaget är ett med allt

Vad är det egna jagets innersta väsen? frågar Peter Russell. För att ge ett svar hänvisar han till "den oförgångliga filosofin" som säger att i mitt innersta väsen är jag av samma väsen som du och hela universum. "Våra individuella medvetanden är som vattendroppar tagna ur havet: varje droppe är en unik, individuell droppe med sin egen identitet och sina egna speciella

egenskaper; ändå är varje droppe också av samma väsen eller natur som havet – vatten." Denna upplevelse av alltings enhet är kärnan i enhetsmystiken: i vårt innersta är vi alla förknäddade. Vårt väsen är Varandet självt. När vi inser detta, då upplöses individualiteten och ger plats för ett gränslöst varande – denna förlust av personligheten är ingen verklig förintelse,

Vagn-Hansen friad i rätten

Den danske "radiodoktor" Carsten Vagn-Hansen fick 2004 böta 10 000 danska kronor för att på Internet ha framhållit vissa kosttillskotts goda verkningar. Han vägrade betala, förde saken till domstol och blev friad i september 2005.

Saken har fått en principiell betydelse för yttrandefriheten i Danmark, eftersom den slår fast att "födevarestyrelsen" (det danska livsmedelsverket) inte kan förbjuda danska medborgare att berätta för andra om goda verkningar av kosttillskott.

Källa: Tidskriften 2000-Talets Vetenskap, nr 4, 2005.

Universums ursprung

Astronauten dr Edgar Mitchell om universums början:

– Teorin om den stora smällen utgör nog inte någon fullständig beskrivning av världens tillblivelse. Och det är enorma filosofiska problem förknippade med idén att en gudomlighet har skapat universum, i synnerhet idén att en antropomorfisk, människoliknande, gudom har gjort det. Men en lösning på dilemmat kan vara att räkna med en intelligens av något slag, en intelligent faktor som en del av universums grund. Det synsättet tycks vara fullt acceptabelt. Och jag tror att det är efter de linjerna vi måste tänka.

Gråt

Forskare har funnit att i den mänskliga tårvätskan finns kemiska ämnen som lindrar själsligt lidande. Den innehåller leucine-enkefalin, en av hjärnans naturliga opiater, och prolactin, ett hormon som hypotysen avsondrar som svar på stress. När man gråter, minskar alltså sorgsenheten.

Källa: Brain/Mind Bulletin.

Slump eller skapelse?

Samtidigt som Sökaren nr 2 kom i mars med artikeln "Slump eller skapelse?", som tydligt argumenterar för *intelligent design*, kom de ateistiska tidskrifterna Humanisten och Folkvett med sina första nummer för året, innehållande artiklar mot intelligent design.

I Humanisten har redaktören som också är de sekulära Humanisternas nye ordförande, Christer Sturmark, under beteckningen pseudovetenskap en artikel om striden mellan Darwin och hans anhängare å ena sidan och förespråkare för intelligent design, varmed menas medveten skapelse, å andra sidan.

Sturmark hävdar att intelligent design inte är en vetenskaplig teori och därför inte skall ha någon plats i den vetenskapliga undervisningen. Han anser att intelligent design-rörelsens argument, att komplexa biologiska organismer är alltför osannolika för att ha kunnat uppstå enligt Darwins teori, inte håller.

Folk av Sturmarks typ anser att världen skall förklaras "naturligt", dvs mekaniskt, och inte som följd av en medveten skapelse, vilket de betecknar som onaturligt.

Men naturligtvis är skapande i sig inget onaturligt. Däremot måste slump, naturligt urval och mekaniska processer framstå som en synnerligen onaturlig förklaring till de sofistikerat ändamålsenliga formerna i världen.

Ateisterna gör ett subjektivt val, när de tar till sig slumphypotesen och skjuter undan skapelsetron. Deras val är dessutom ointelligent. Åsikten att det finns en medveten intelligens i evolutionen har ett starkt stöd i förnuftet, så som flera gånger har visats i Sökaren.

I "skeptikernas" tidskrift Folkvett skriver förra professorn i genetik Marianne Rasmuson om "deism mot darwinism". Hon betecknar intelligent design-hypotesen som "felaktiga föreställningar", "övertro" och "tokigheter". Hon polemiserar mot tron på "en skapare", som hon anser att ID-anhängarna har. "Levande organismer, hävdar de, har inte utformats av slump och naturligt urval – därtill är de alltför komplicerade. De har skapats av en hyperintelligent formgivare. Någon har tänkt ut..."

Men det är inte nödvändigt att tänka sig "en skapare" bakom evolutionen. En *skaparkraft* är bättre (utan att man betecknar kraften som något singulärt, människoliknande). Man kan också säga att "något", en aktiv intelligens, har en skaparkraft.

Marianne Rasmuson skriver som något självklart att "evolutionen inte har något mål att sträva mot". Men ett studium av verkligheten visar att där med all sannolikhet finns mål som eftersträvas: universum har byggt upp ögat, öronen, hjärtat med blodomloppet etc etc med medveten avsikt.

Rasmuson beskriver skapelsetro som en *övernaturlig* och därmed ovetenskaplig, dvs ogiltig, förklaring. Men skapande kan mycket väl vara något *naturligt* i universum. Förklaringen till universums skaparkraft kan i så fall kunna vara att världsgrunden är andlig, inte materiell. I denna ande är då medvetande, intelligens och skaparkraft naturliga egenskaper.

Rasmuson menar att kreationisternas "huvudtes om en intelligent formgivare kan endast upprätthållas genom den genomgående vaga definitionen av denne presumtive skapare. När, var och hur han verkar blir aldrig klart angivet och kan därför aldrig motbevisas". I verkligheten är det så att ett noggrant studium av de existerande livsformer tydligen antyder en intelligens bakom. Men man kommer inte längre än så. Man kan mycket riktigt inte visa hur denna intelligens verkar – bara att den finns.

Marianne Rasmuson hävdar att intelligent design är en otestbar hypotes. Men det är den inte alls. Den kan testas av det mänskliga förnuftet, av den filosofiska tanken.

Vetenskaplighet är för Marianne Rasmuson inställningen att allt måste förklaras mekaniskt – ett medvetet skapande betecknas som något "övernaturligt" och därmed otillåtet. Det är svårt att förstå denna bannlysning av intelligent skapande som förklaring till formerna i naturen.

Ateister talar gärna om naturens "komplexitet". Det är ingen god beskrivning. Det rör sig om en i detalj ändamålsenlig verklighet, där allt samverkar.

Eva Moberg

Livsmedelsdjurens lidanden är inte mycket mindre än försöksdjurens. Ett liv helt utan rörelse, gensvar, upplevelse. Kalvar och kor kan knappt vända sej i sina boxar under hela sin eländiga existens. Grisar får stå på en fläck utan att ens kunna böja som deras instinkt bjuder dem. Höns står så trångt att de aldrig kan flaxa med vingarna. Den höga automatiseringen tycks medföra en avtrubning hos personalen, en anonymitet och likgiltighet som blir nödvändig för att orka med arbetet.

I tron att hon är Skapelsens krona, utvald att härskas över djurriket, har människan blivit Skapelses fasa.

Ovanstående skrev Eva Moberg i Dagens Nyheter 6 mars 1978, då hon var kolumnist i DN.

Finns idag någon skribent i en stor tidning med samma känslans intelligens som Eva Moberg visade?

Örjan Björkhem

I nr 4, 1985 intervjuades i Sökaren religionspsykologen Örjan Björkhem (1946–1996), som var helt övertygad om att paranormala fenomen finns. Men han var besviken på parapsykologerna, som inte kunnat lägga fram avgörande vetenskapliga bevis för fenomenens existens. I de flesta undersökningar, sa han, finns så tveksamma inslag att de inte kan anses bevisande.

Örjan menade att det var bättre klass på den parapsykologiska forskningen förr i tiden, när spontana fenomen undersöktes.

– Det är sådana fenomen som verkligen ger oss anledning tro att det finns något paranormalt. Laboratorieundersökningar av mycket små paranormala effekter är oftast inte så givande, eftersom man i efterhand alltid kan hitta möjliga felkällor, som gör att ett experiment måste förkastas som bevis. Parapsykologerna borde återgå till att undersöka spontanfall.

Allomfattande kärlek

En indier sa till Abdu'l-Baha: "Mitt mål i livet är att efter bästa förmåga ge Krishnas budskap vidare till världen."

Till detta svarade Abdu'l-Baha: "Krishnas budskap är kärlekens budskap. Alla Guds profeter har bringat budskap om kärlek. Ingen har någon-

sin ansett att krig och hat är av godo. Alla instämmer i att kärlek och godhet är det rätta.

Kärlek tar sig uttryck i gärningar, inte endast i ord."

Ur Baha'i-religionens skrifter

Sven!

Jag har läst din recension av boken *Vetenskap eller villfarelse* från din tidning Sökaren på Internet. Där skriver du att du delar KTH-författarnas kritik av min och min frus böcker.

Jag har förstått sedan tidigare att du inte gillar våra böcker men det är en annan sak än att hålla med om denna osakliga kritik. Jag föreslår att du läser deras kritik en gång till och tänker efter vad de egentligen skriver.

De påstår att boken *Klara svar från andevärlden* skulle vara ett av de "mest uppseendeväckande fallen av pseudovetenskap som förekommit vid våra universitet och högskolor". Men denna bok har ingenting med universitetet att göra. Det är en andlig bok som författats hemma hos oss. Dessutom görs ingenstans anspråk på att det skulle vara en vetenskaplig bok. Det torde om inte annat framgå av bokens titel att det är en andlig bok. Och det som inte gör anspråk att vara vetenskap kan knappast kallas pseudovetenskap.

Den enda orsaken till denna falska koppling är att jag arbetar som forskare till vardags. Enligt KTH-författarna kan man alltså inte skriva en andlig bok om man är vetenskapsman. Då blir det per automatik fråga om pseudovetenskap. Jag har anmält bl a det här påståendet till Karolinska institutets etiska råd och de svarar att man visst kan skriva en andlig bok om man är vetenskapsman. Det är alltså fullt möjligt att växla mellan dessa "rutor". Jag har frågat KTHs rektor om samma sak, och får medhåll även där.

Klara svar från andevärlden är en intervjubok där jag fungerar som intervjuare. Men i boken *Vetenskap eller villfarelse* görs den intervjuades åsikter till mina. Särskilt i det kapitel som man främst kritiserar, andliga synpunkter på sjukdomar som vetenskapen inte kunnat förklara samt frågan om sjukdomars mening, har jag vinnlagt mig om att inte framföra någon personlig åsikt eftersom jag förstått att det är känsligt. Ändå likställs intervjuaren och den intervjuades åsikter. Detta är helt enkelt usel kvällstidningsjournalistik där man gör vad som helst för att skapa en nyhet.

Robert Hahn

Kommentar:

I min recension av *Vetenskap eller villfarelse* skriver jag en mening om Robert och Marie-Louise Hahns böcker: "Jag delar Sven Ove Hanssons uppfattning om paret Hahns böcker om kontakt med andevärlden."

Jag tycker inte det är träffande att beteckna de böckerna som "andliga" och som intervjuböcker. Det rör sig om en påstådd medial kontakt med andevärlden. Jag har deltagit i åtskilliga spiritistiska seanser och läst mycket om erfarenheter och undersökningar av mediala fenomen, och min uppfattning är att spiritistiska budskap är illusoriska.

I förordet till *Vetenskap eller villfarelse*, skrivet av Jesper Jerkert och Sven Ove Hansson, finns orden "Sven Ove Hansson skriver om de mest uppseendeväckande fallen av pseudovetenskap som förekommit vid våra universitet och högskolor under senare år". Denna text är inte direkt knuten till Hanssons senare avsnitt om makarna Hahns böcker, som inte nämns i förordet. – Jag tycker inte att de böckerna utgör pseudovetenskap, utan att de tillhör det privata livet.

SM

I boken *Vetenskap eller villfarelse* (Leopard förlag 2005) finns följande text om makarna Hahns böcker, skriven av Sven Ove Hansson:

Robert Hahn är professor i anesthesiologi och intensivvård vid Karolinska Institutet (Södersjukhuset). Tillsammans med sin hustru Marie-Louise har han skrivit tre böcker om deras kontakter med andevärlden. I sina seanser får de svar från Den Helige Ande, som också gett dem uppdrag att skriva böckerna. Hahn anser sig på detta sätt ha fått tillgång till "en allvetande 'andlig kunskapsbank' ", som ger svar på frågor inom de mest skiftande områden.

I böckerna hävdar Robert Hahn, på grundval av beskedet från Den Helige Ande, att sjukdomar har ett andligt syfte. Sjukdomarna "är till för att öka människors mognad och för att öka insikterna om att något är fel i hennes liv (...) Vi får de sjukdomar som är nödvändiga för vår karmiska utveckling. Att sjuka människor lider förklaras med att de utfört dåliga handlingar i tidigare liv. "Din karma är din egen och har du förorsakat lidande för andra så får du själv utstå lidande. Detta är en kosmisk sanning och en kosmisk lag som du ej kan ändra på." Vidare framställer Hahn AIDS som en sjukdom tillkommen i det välmenande syftet att uppfostra människosläktet till en bättre sexualmoral:

"Aids är till för att vi skall besinna vår karma och inte leva ett utsvävande liv. Den har kommit för att vi skall hysa respekt för och värna om tvåsamheten... Vårt gamla sätt att leva håller inte. Därför utsätts vi för denna prövning för att göra människosläktet rikare och mer insiktsfullt. Det är till för att upplysa våra själar, rena våra tankar och befria oss från gamla tankemönster. Det är till för att öka kärleken."

I en av böckerna meddelas att "både anorexia nervosa och plötslig spädbarnsdöd orsakas av att barn upplever kärleksbrist". Det är nämligen så att "ett barns ande kan lämna kroppen för alltid på grund av att barnet inte nås av tillräcklig mänsklig kärlek". Bokens budskap avviker således i två avseenden mycket tydligt från vad man kan förvänta av en professor i ett medicinskt ämne: dels genom bristen på vetenskapligt tänkande, dels genom påståenden som omotiverat skuldbelägger patienter och deras anhöriga.

I de sex noterna finns följande upplysningar:

Klara svar från andevärlden: ett dokument över andiga upplysningar (1997), *Själers samband: andevärldens väg till själslig befrielse* (2000) och *Den rena källan* (2004). För närmare granskning av Hahn se S.O. Hansson, "Spiritistprofessorn på Karolinska institutet", Folkvett 4/2004, s. 19–34.

→

Etikrådets bedömning

Professor Robert Hahn har ställt några frågor till Etikrådet vid Karolinska Institutet med anledning av reaktioner på hans och hans hustrus böcker om kontakter med en andevärld, där Den Helige Ande ger svar på frågor av bland annat medicinsk natur.

Etikrådet svarar (2005-11-25) att det finns en konflikt mellan Robert Hahns vetenskapliga skolning och vetenskapliga och pedagogiska tjänst på Karolinska Institutet och de icke vetenskapliga förklaringar till sjukdomar, människors beteende och naturfenomen som baseras på kontakterna med andevärlden.

Etikrådet anser att så länge vetenskapen bedrivs på vedertaget sätt, så kan en forskare samtidigt ha trosuppfattningar av olika slag. Om forskaren däremot låter sin trosuppfattning påverka sin vetenskapliga verksamhet på sådant sätt att denna inte bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet, då är detta ett stort problem. "Men det finns ingenting som talar för att Robert Hahn har låtit sina trosuppfattningar påverka sin verksamhet vid Karolinska Institutet som lärare och forskare, tvärtom har denna varit framgångsrik och uppskattad."

Etikrådet skriver också bl a: "I böckerna framförs åsikter som inte är förenliga med vetenskap och beprövad erfarenhet. Healing diskuteras som en tänkbar terapi. Kärlekslöshet beskrivs som en orsak till plötslig spädbarnsdöd och diskuteras när det gäller anorexi. Andra allvarliga sjukdomar hos barn som autism kan relateras till upplevelser från ett tidigare liv."

"Om man ger ut en bok, som lärare vid KI, där sådana

uppfattningar framförs, även om man försöker klargöra att dessa inte är ens egna utan framkommer i en intervjusituation med en andevärld, så kan lätt missförstånd uppstå. Man bör vara uppmärksam på det faktum att läsare i allmänhet kan ha svårt att avgöra vad som är 'andens' respektive författarens uppfattning, oavsett om författaren tycker att han är tydlig med detta."

Etikrådet tycker att finns problem med sådana böcker som Robert Hahn har skrivit tillsammans med sin hustru. Men det fördömer inte tydligt Hahns fritidsverksamhet.

Robert Hahn skriver i brevet till mig att han fått "medhåll" av KTH:s rektor i frågan om man kan växla mellan vetenskapligt arbete och andligt. Jag har läst brevet från rektor Anders Flodström till Robert Hahn, och där finns inget annat medhåll än att KTH:s ledning med gillande hänvisar till uttalandet från Karolinska Institutets etiska råd, som bl a säger: "Man får givetvis skriva böcker på sin fritid och ange sitt verkliga yrke – det vore att ställa sig utanför ett öppet samhälle att hävda något annat. Vetenskapsmän får förstås vara religiösa och ha uppfattningar om andeväsende. Vi har religionsfrihet och tryckfrihet för alla. Det viktiga är att vara tydlig med vad som är vetenskap och beprövad erfarenhet när man som KI-lärare ger ut böcker och andra skrifter i känsliga medicinska frågor."

SM

En märklig upplevelse

Följande text har skickats till Sökaren av en av våra läsare:

Genom någon form av dödsupplevelse eller annan skakande händelse kan människan få nåden att omedelbart uppleva Kristus. En sådan mycket ingripande upplevelse hade den danske journalisten Hans Heltoft under andra världskriget och vid sin hemkomst efter kriget har han skildrat den:

"I en unken källare är 500 fångar av alla nationaliteter syselsatta med att fläta mattor. En fångvaktare träder in och utan någon väsentlig orsak pryglar han en ryss till döds, slår ständigt på den livlösa, blodiga kroppen. Varje slag upplevde vi fångar som om det var på vår egen kropp. 'Det är nog', ropade en polsk fånge alldeles utom sig. 'Det är nog', upprepade vi alla med dova stämmor --- I samma ögonblick trädde Jesus in i källaren.

Jag tillhör inte kyrkan och hade aldrig tidigare sett Jesus; och dock kände jag igen honom och märkte att de andra också kände igen honom. Intrycket av Jesus gick helt enkelt ut över vår vanliga begreppsvärld. Det enda som idag är klart för mig är, att denne Jesus var något som jag inte kan beskriva och dock var han samtidigt en vanlig människa. Trots att jag står utanför kyrkan måste jag säga: Det var det allra största som vi någon gång hade upplevt och kommer att uppleva.

Nu hände på samma gång som Jesus trädde in följande:

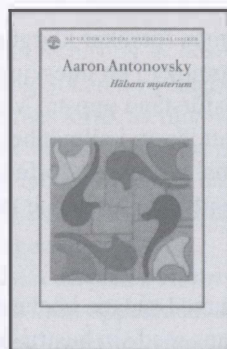
Det unkna källarrummet blev helt förvandlat. Över källaren lade sig en färgton av ljusst rött och blått och därtill utbredde sig en sfär, som gav känslan av frid. Rummet tycktes helt upp till taket vara så stort, att man kunde sätta in en hel lada i det.

Jesus såg inte på oss. Han betraktade enbart den sönderslagna människan framför sina fötter. Hans anlete utstrålade en kärlek, som inte kan beskrivas med ord. Han böjde sig över ryssen och kysste milt de blodiga, svullna kinderna. Mannen, som vi hade ansett för död, öppnade det ena ögat. Det andra var tilltäppt. Då han såg Jesus lyste hans misshandlade ansikte upp i en barnslig glädje. Med stor möda sträckte han fram handen mot Jesus. Jesus tog den i båda sina händer, medan han böjde sig litet framåt. Det var så obeskrivligt vackert, att alla vi andra stod där med ett stilla småleende – också fångvaktaren.

Då sjönk ryssen samman och det outsägligt vackra uttryck, som hade legat över hela hans förstörda gestalt, försvann. Jesus lade milt ryssens hand tillbaka vid kroppen och gick ut ur källaren.

Genast var allt som förut."

Ur "Årets tolv högtider" av Peter Broström, Hybernica Bokförlag, Stockholm, 1991.

Vad som främjar hälsan

Hälsans mysterium. Aaron Antonovsky. Övers. Magnus Elfstadius. 271 sidor. Natur och Kultur 2005.

Hälsans mysterium är en ganska missvisande svensk titel för den nu återutgivna *Unraveling the mystery of health – How People Manage Stress and Stay Well* (1987) av den USA-födde professorn i medicinsk sociologi Aaron Antonovsky (1923–1994), sedermera verksam i Israel.

Redan under 1960-talet pekade Antonovsky på ett statistiskt samband mellan lägre socialgruppsstillhörighet och högre dödlighet. Han kom så småningom i boken *Health, stress and coping* (1979) att mynta begreppet GMR – generella motståndsrresurser, representerade av exempelvis pengar, jagstyrka, kulturell stabilitet och socialt stöd – för de faktorer som var avgörande för hälsan. Lägre socialgrupper hade färre resurser och därför sämre hälsa.

Antonovsky ville nu vända på det sedvanliga medicinska perspektivet genom att i sin forskning inte fokusera på de faktorer som påverkar utlösningen av sjukdomstillstånd (patogenes) utan på de faktorer som vidmakthåller och stödjer hälsan, salutogenes.

I "Hälsans mysterium" inför han begreppet KASAM, Känsla Av SAMmanhang, för att beskriva var en individ befinner sig på en föreställd linje mellan frisk och sjuk. Graden av KASAM kunde alltså mätas, menade Antonovsky, och i boken ingår som ett appendix KASAM-formuläret. Parametrarna för KASAM är begriplighet (att förstå sammanhang, se hela bilden), hanterbarhet (förmåga att kunna påverka sin egen situation) och meningsfullhet (att uppleva sig vara djupt engagerad i något).

Själv är jag tveksam till den här typen av kategoriseringar, även om jag förstår forskarens längtan efter att kunna presentera vederhäftiga resultat. Men det mänskliga psyket kan inte, menar jag, mätas på samma sätt som det går att mäta ett

fysiskt objekt.

Ett exempel är formulärets fråga 11: "De flesta saker som du gör i framtiden kommer troligtvis att vara...". Därpå en skala mellan 1 till 7 från "...helt fascinerande" till "...fullkomligt urtråkiga". Fråga 14: "När du tänker på ditt liv, händer det mycket ofta att du...". Därpå en skala från "...känner hur härligt det är att leva" till "...frågar dig själv varför du över huvud taget finns till".

Ingen människa kan svara förbehållslöst på sådana frågor, i första fallet därför att framtiden inte går att förutsäga, det blir bara ett uttryck för aktuella farhågor eller för önsketänkande, i andra fallet därför att det oavgränsade uttrycket "mycket ofta" är instuckat, samt på grund av att det går att konfliktfritt känna att det är härligt att finnas till och samtidigt fråga sig varför jag finns till. Men, understryker Antonovsky vädjande i början av formuläret, "Ge endast ett svar på varje fråga".

Verkligheten är dock, menar i alla fall denne anmälare, betydligt mer komplex och svaren på formulärfrågorna är bl.a. beroende på min upplevelse av aktuell framgångs- eller motgångskänsla. Även mina minnen kommer, enligt modern psykologiforskning, att få olika laddning beroende på mitt aktuella sinnestillstånd.

Detta kallas av förlaget en "psykologiklassiker", vilket är en smula förvånande, då bokens ämne inte är psykologi i sig, utan sökandet efter relevanta mätning-instrument för mänsklig hälsa och ohälsa.

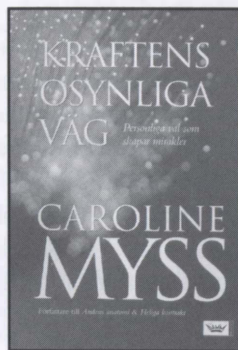
Men Antonovsky har gjort en viktig insats genom att i sitt arbete statistiskt påvisa betydelsen av individens möjliga motståndsrresurser och betydelsen av salutogenes, de hälsofrämjande faktorerna, eftersom läkarvetenskapen i hög grad har koncentrerat sig på (och fortsätter att koncentrera sig på) patogenes, de sjukdomsframkallande faktorerna.

Gunnar Martin Aronsson

Hjälpssamhet

Kraftens osynliga väg. Personliga val som skapar mirakler. Caroline Myss. Övers. Lisbet Holst. 259 s. Förlaget Damm 2005.

Caroline Myss är författare till åtskilliga böcker, vars personliga utgångspunkt är hennes omvittnade förmåga att intuitivt avläsa sjukdomssymptom och obalanser i kroppen. På svenska finns redan "Andens anatomi" (1997) och "Heliga kontrakt" (2004). I likhet med kollegan Louise Hay menar hon att sjukdomar primärt är resultat

av vanemässiga tankemönster. Hon har en konfessionell öppenhet som gör att hon utan att tveka kan foga in element från den judiska kabbalatraditionen, från katolicismen och från den vediska läran om människans dolda energikroppar.

I "Kraftens osynliga väg" har Myss intresserat sig för hjälpsamhet. Vad händer på det s. k. energimässiga planet när vi av medkänsla och utan baktankar hjälper en annan människa? Myss skickade via sin hemsida en förfrågan om att få sig tillsänt berättelser i ämnet. Hon fick tolvhundra svar på sex dagar, och utifrån denna enorma skörd har hon valt sina åskådningsexempel.

De ofta emotionellt gripande berättelserna i boken är mycket inspirerande att läsa. Myss utgår från följande teoretiska ståndpunkt: "Varje levande varelse består av energi, och all denna energi innehåller information. Vår fysiska kropp omges av ett energifält som är både en central för information och ett ytterst känsligt varseblivningssystem."

De intryck vi kontinuerligt får är enligt Myss ett energispråk som vår intuition igenkänner och tolkar genom att låta det passera genom de sju energicentra som fungerar som bryggor mellan den yttre sinnesvärlden och den psykiska, inre världen.

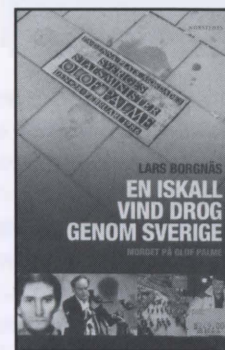
Hon menar att de olika chakrana korresponderar med olika slags gåvor. Chakra ett (Rotchakra): stöd i form av mat och husrum. Chakra två: ekonomiskt och kreativt stöd. Chakra tre: vänskap och stöd för personlig värdighet. Chakra fyra (Hjärtchakra): stöd i form av kärlek, förlåtelse och medlidande, osv.

Principerna gestaltas genom de insända berättelserna och smyckas ut med citat från framstående historiska personligheter och böner.

Myss konkluderar att akten att hjälpa är en "osynlig krafthandling" som har "djupt helande effekter" på både givaren och mot-

tagaren. Efter läsningen kan denna anmälare inte annat än att hålla med henne. Sannolikt behöver vi människor idag uppleva hoppfullhet som en motvikt till massmedias intensiva trumeld av negativa nyheter. Kraftens osynliga väg är definitivt en sådan motvikt.

Gunnar Martin Aronsson

Pettersson mördade inte Palme

I nr 2, 1999 skrev jag om mordet på Olof Palme. Artikeln byggde på läsning av ett antal böcker. Sedan dess har flera personer skrivit böcker om mordet på statsministern. Den senaste är radio- och TV-journalisten Lars Borgnäs, som skrivit "En iskall vind drog genom Sverige" (Norstedts 2006). Han tar upp sådant som tyder på att Christer Pettersson inte är gärningsmannen. Bland annat pekar han på att uppgifterna om mordarens rörelsemönster, som ansetts vara likt Christer Petterssons sätt att röra sig, inte finns med i de första vittnesförhören. "Inte ett enda av de 22 mordplatsvittnena säger i sina första förhör något om att mordaren skulle halta, vagga eller lunka." Att mordaren "sprang som en elefant", "sprang och rullade med kroppen liksom" tillkom i förhören efter några månader. Borgnäs menar att de kan ha uppstått genom fantasier hos vittnena. Men dessa uppgifter om mordarens egendomliga springstil finns alltså med bland vittnesutsagorna; att de tycks ha tillkommit efter några månader betyder inte att de är ovederhäftiga. Vittnena kan ha tänkt på detta först vid senare förhör; dessutom beror ju svar man får under ett förhör på vilka frågor som ställs. Och varför skulle vittnen ha beskrivit ett märkligt rörelsemönster hos mordaren, om sådant inte fanns? Det var långt innan Christer Pettersson kom in bilden som dessa beskrivningar av mordarens springstil gjordes.

Borgnäs tycker att man skall titta mer på ett politiskt motiv för mordet och möjligheten av en sammansvärjning. Han pekar på

att många extremister önskade Palmes död och på att flera personer en kort tid före mordet pratade om att Palme snart skulle dö. Han tar också upp iakttagelser av män med walkie-talkie (kommunikationsradio) varav 16 personer i de aktuella områdena – Gamla stan, där Palme bodde, och Sveavägen – på mordkvällen. Dessa observationer har inte förklarats. Flera av dem rapporterades sedan palmeutredarna gått ut med en uppmaning till allmänheten att meddela iakttagelser av personer med kommunikationsradio, och representanter för palmeutredningen har tolkat detta som att många av rapporterna har tillkommit på grund av uppmaningen och inte på grund av verkliga iakttagelser. – Några av dessa observationer, eller alla, kan ha med mordet att göra, men det vet vi inte.

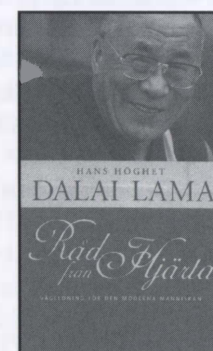
Borgnäs pekar inte ut någon person eller grupp som skyldig till illdådet. Men boken är klart läsvärd. Det ligger oerhört mycket arbete bakom den.

Vad jag kan se, är det inte möjligt att peka ut mordaren. Samtliga "spår", som finns, har svagheter. De få utpekandena av Christer Pettersson på Sveavägen måste alla ifrågasättas, men kan vara riktiga.

Men det går inte heller att fastställa att det *inte* var Christer Pettersson som mördade Palme. Han saknade alibi. Jag tycker det var riktigt att hovrätten frikände honom av brist på bevis.

Se också:

www.sokaren.se/INDEX68.HTML
SM

Råd från hjärtat

Den fjortonde Dalai Lama föddes 1935 och valdes som femåring till kommande ledare för Tibet, både andligt och världsligt. När Kina annekterade Tibet, flydde han till Indien. Efterhand har han blivit välkänd i Västerlandet, inte minst sedan han fick Nobels fredspris 1989. Buddhistisk religion och filosofi har blivit "inne" i vida kretsar, och Dalai Lama har som få religiösa ledare fått

vad som kallas "rockstjärnestatus". Så sent som 25 mars ägnades ett program i SVT åt frågan varför buddhismen har blivit så populär.

Det finns en rad böcker med Dalai Lama som författare. *Råd från hjärtat* kom på svenska 2003. Den är utgiven av Bazar förlag och har 208 sidor, översatta från franska av Carl G Liungman.

Några lärjungar ville ha en bok med enkla råd för livets olika skiften. I den tibetanska traditionen brukar sådana råd av andliga mästare samlas i böcker just med titeln "Råd från hjärtat", så bokens format var givet. I mars 2000 gick man till verket, i hans residens i Dharamsala i Indien. Dalai Lama samtalade med några lärjungar, däribland Matthieu Ricard som bearbetat texten. Enligt omslaget är han en "fransman som jobbade som molekylärbiolog innan han gav upp det för att bli buddhistmunk. Sedan 25 år lever han i ett tibetanskt kloster i Himalaya."

Boken har undertiteln "Vägledning för den moderna människan" och innehåller 53 avsnitt med råd till människor i olika livssituationer. De är ordnade i huvudgrupperna Livets åldrar, Livssituationer, Samhällets roller, Beteenden och sinnestillstånd och Det andliga livet.

Det finns t.ex. råd till dem som är lyckliga och dem som är olyckliga, till dem som har en tro och till dem som inte har en religion, till "dem som sitter i fängelse och dem som sätter dem där". Det är enkla, ganska allmänna synpunkter på livets skiften och situationer, med kommentarer om hur buddhismen ser på de olika problemen. Texten i samtalston är enkel och lättläst.

En grundtanke är att inse andras lidande och göra allt man kan för att lindra det. Därigenom främjar man också sin egen andliga utveckling. Men syftet att hjälpa måste vara uppriktigt, inte för att lindra ens egen ångest. Dala Lama sätter sig inte på någon piedestal utan visar sympatisk ödmjukhet, och befriande humor och självironi.

T.ex. säger han i avsnittet Till dem som lider av ensamhet:

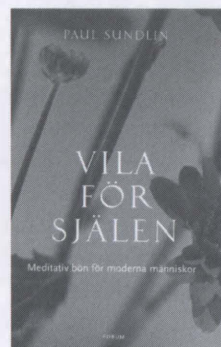
"Jag är säker på att även jag, om jag bodde i en storstad i exempelvis USA och bara umgicks med mitt kvarters invånare, gradvis skulle bli mer och mer som de. Jag skulle inte ha något val. Jag skulle förmodligen hänga på nattklubbar, komma hem sent och gå till arbetet nästa morgon halvsovande. Efter en tid skulle jag definitivt ha skaffat mig sådana vanor! (skrattar)"

Budskapet kan sammanfattas i bo-

kens sista stycke:

"Gör ert bästa, var uppriktiga, tänk positivt, förlåt dem som har gjort er ont, behandla var och en som en vän, hjälp dem som lider och tro er aldrig vara förmer än någon annan – dessa är mina råd. Även om ni tycker att de låter alldeles för enkla så ägna lite av er tid åt att leva efter dem och känn sedan efter om ni mår bättre eller inte." Det räcker långt.

Nils-Olof Jacobson

Meditation

Vila för själen. Meditativ bön för moderna människor. Paul Sundlin. Forum 2006.

Paul Sundlin är psykolog med inriktning på stresshantering och konflikthantering. Sundlin gav 2003 ut "Tystnadens terapi", där han bl. a. beskrev olika former av meditativa avspänningsövningar. I *Vila för själen*, som vidareutvecklar ämnet, talar han otvunget om att öppna sig för Gud, vilket är ganska ovanligt inom psykologfacket, mig veterligen. Eftersom Gud är en hypotes bland flera möjliga. Så har också författaren en kristen anknytning och har ibland föreläsningar i kyrkliga sammanhang.

Sundlin skriver att han mediterat i över trettio år och rört sig från metodinriktning till "ett allt starkare behov av att överlämna mig till Någon eller Något. En önskan om att i ostördhet och ljudlöshet lära känna Gud som själva livskällan inom mig."

Framförallt tycks boken vända sig till människor som är obekanta med meditation och den kristna traditionen, men som är seriöst intresserade. Begreppet meditativ bön är vitt definierat; det handlar om att sluta ögonen och vända uppmärksamheten inåt via koncentration på andningen och böneord eller att vara i tystnaden.

Sundlin förklarar kortfattat de "västerländska" metoder som utvecklats ur Transcendental Meditation, exempelvis

Acem, och nämner att kristna ledare genom den uppkomna konkurrenssituationen från öst på senare tid inventerat sitt förråd av meditationstekniker. Bland annat utvecklade två benediktinermunkar, Thomas Keating och Basil Pennington olika meditativa manualer för hur "finna vila inom sig själv och i Gud". Metoden kallas Centering Prayer och är stadd i växande i USA.

I Svenska kyrkans stiftsgård i Rättvik lär man ut en variant av den zenbuddhistiska zazen, men "filterad" genom den kristna världsåskådningen. Denna form har också förts ut till andra kristna centra i landet. Det centrala med "meditativ bön" är, skriver Sundlin, alltså inte personlighetsutveckling, utan självkännedom och relationen till Gud.

Varje kapitel inleds med ett Bibelcitat, för ett resonemang kring ett valt tema, och avslutas med ett tips och med tankvärda frågor, exempelvis: "Hur ser du på vänner, familjemedlemmar eller bekanta som inte är särskilt intresserade av andliga frågor? Tror du att de befinner sig längre bort från Gud? Lever du som i en annan dimension, belägen en bit ovanför deras värld!"

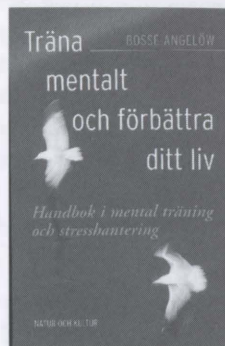
Här finns också en "lathund för meditatörer", vilket kan vara tacksamt för en nybörjare – även om det sannolikt bästa sättet förstås är att ta del av undervisning från den som är en erfaren meditationslärare. Sundlin rekommenderar till att börja med fem eller tio minuter en gång om dagen – något som sedan kan utvidgas till att vara två gånger om dagen. Han poängterar att meditativ bön är ett sätt att bli mer vital och medveten i vardagens möten med andra människor, inte att försjunka passivt i sitt jag.

Gunnar Martin Aronsson

Mental träning

Bosse Angelöw är docent i psykologi och har ett eget utbildningsföretag. 1994 gav han ut boken *Träna mentalt och förbättra ditt liv*. Den blev en stor framgång, enligt förlaget den mest sålda svenska boken i ämnet, och har kommit i flera pocketutgåvor. Nu är det dags för den tredje uppdaterade upplagan, utgiven av Natur och Kultur 2005 med undertiteln *Handbok i mental träning och stresshantering*. Boken har 211 sidor.

Det finns olika former av mental träning, men de har tre ingredienser gemensamma: Att använda "tankens kraft" genom

att öva positiva tänkesätt och attityder, att lära någon form av avslappning eller meditation, och att förstärka positiva mentala bilder av det man vill uppnå.

Bosse går detaljerat igenom dessa tre delar av mental träning med teoretisk bakgrund och referat av vetenskapliga undersökningar. När det gäller meditation och avslappning tycks han föredra TM (transcendental meditation), som han tidigare gett ut en bok om. Inte därför att TM nödvändigtvis skulle vara bättre än alla andra metoder, utan främst för att TM är den metod som är grundligast vetenskapligt studerad. En del undersökningar visar bättre stresslindrande verkan av TM än av andra metoder.

I de tre huvudavsnitten ingår också beskrivningar av praktiska övningar. Det finns en samling mer utförliga övningar med schema för en tids träning och en "förbättringsbarometer" där läsaren kan dokumentera sina framsteg. Boken avslutas med noter, arton sidors litteraturlista, och register.

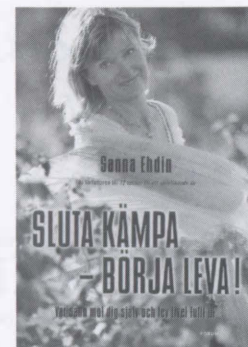
Jag tycker boken lever upp till beteckningen "handbok". Den verkar vetenskapligt gedigen, och är ändå lättläst och mycket praktiskt inriktad. Läsare som verkligen vill lära sig använda alla redskap och metoder har att göra ett bra tag. Läsningen lättas upp av rätt många teckningar av Eva Lindén, som är både pedagogiska och humoristiska.

Nils-Olof Jacobson

Lev!

Sluta kämpa – börja leva! Var sann mot dig själv och lev livet fullt ut. Sanna Ehdin. Forum 2006.

Sanna (f d Susanna) Ehdin är en känd profil sedan tidigare utgivna hälsoböcker, bland dem "Den självläkande människan" (1999) och den mer praktiskt inriktade "12 veckor till ett självläkande liv" (2005).

Den nya boken handlar sålunda om att bli medveten om att vi ofta kämpar så att säga i onödan. Ehdin hävdar att vi har en möjlighet att spänna av det tunga oket och i högre grad bejaka livets alla dimensioner. Hennes credo "Går det lätt så är det rätt" känns igen från Kay Pollaks bok, som i sin tur sannolikt hämtat frasen från någon amerikansk källa. Lite så känns Ehdins bok: det är inga originella slutsatser som presenteras utan istället i hög grad en sammanställning av allmänt spridda uppfattningar från när och fjärran. Jag saknar en kreditering av de personer och verk som bildar basen för texten (förutom Ehdins egen forskning), men något litteraturregister finns inte.

Kompilationen är dock gjord på ett föredömligt pedagogiskt sätt, med en flödande språklig rytme och en klar och redig orddräkt, vilket gör "Sluta kämpa" till en fyllig handbok för den sökande. Boken innehåller praktiska vardagsövningar som sannolikt är möjliga att genomföra (en del böcker i ämnet har program som ger intryck av att vara konstruerade för människor utan familj, utan reguljärt arbete men med ett överflöd av tid och resurser).

Centralt är, menar Ehdin, att undvika att se sig själv som ett offer för yttre omständigheter – det är en passiviserande ursäkt för att vidmakthålla icke-fungerande relationer och handlingsmönster.

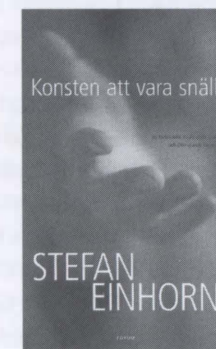
Författaren utgår axiomatiskt från att det existerar en "inre källa" som vi kan ösa ur. För att göra det behöver vi vända blicken inåt och bli receptiva. Hon föreslår att läsaren exempelvis lägger sig ned, blundar och tar ett par djupa andetag. Att därpå ställa en fråga, såsom "Vad behöver jag veta?" eller "Hur kan jag underlätta?" och vänta in svaret. Kanske avslutningsvis skriva ned de tankar som manifesterar sig. Att öva sig i att sätta gränser, att praktisera ärlighet, att förlåta sig själv och annat "matnyttigt" presenteras.

Några passager har en mer markant

självbiografisk prägel. Bland annat berättar författaren om sin dyslexi, om orsaken till sitt namnbyte, som innebar ett "heligt löfte att vara sann mot mig själv", att hon upplevt hur hennes i tidig ålder avlidne son visade sig för henne i en syn och att hon en gång trott att livets mening för henne var att göra föräldrarna, och sedan alla andra utom henne själv, lyckliga. Hon frågar sig retoriskt: "Hur kan man göra andras lycka till sin egen?"

2005 hade Ehdin dock ett "oväntat möte" med sig själv där hon intuitivt fann att den centrala meningen med hennes liv förändrats till "Jag ska vara den jag är"; hon förnam att hon faktiskt hade "rätt att finnas till" utan att fördens skull presterar något alls för andras skull. Insikten utmynnade också i skrivandet av den aktuella boken.

Gunnar Martin Aronsson

Viktig väckarbok

Var snäll!

Nu är det sagt! Egentligen är det bara det som behövs!

Guruerna kan packa ihop. Prästerna likaså. Filosoferna kan gå och dra något gammalt över sig. För att inte tala om Freud och andra stofiler med långsökta teorier. Bibeln, Koranen och Bhagavad-Gita kan läggas på hyllan. Kyrkorna stängas – nej, upplåtas åt hemlösa, som inte skulle finnas om vi andra vore snälla.

Du hörde det redan, när du var liten. Det var lätt att fatta. Var snäll!

Jultomten tog upp det: Finns här några snälla barn? Och det gjorde det ju. Åtminstone blev alla barn snälla fort, när han frågade. Och han var själv snäll – gav gåvor åt de snälla barnen.

Redaktören för Sökaren har skrivit denna dikt:

Snällhetens budskap vill jag föra fram
var snäll
var alltid snäll

under alla omständigheter och till nästan varje pris. En snäll direktör en snäll rationaliseringsman en snäll revolutionär en snäll granne kan betyda så mycket. Var snäll!

Ja, så har jag själv alltid tänkt och tyckt.

Och jag har tänkt att OM bara de som sätter annat före att vara snälla, de som verkar tycka att det är litet löjligt att vara snäll, de som tycks njuta av att INTE vara snälla, de som tror att de mår bättre av att inte vara snälla, började fatta... Fatta att man mår bäst när man är snäll. För de nu inte snälla vill förstås MÅ BRA! Och de vill inte verka dumma, inte vara de dumma som inte förstår att vara snälla. Den som är klok är snäll och gör snälla saker. Och oj, villken skillnad det skulle bli om alla blev snälla!

Professorn i molekylär onkologi Stefan Einhorn har skrivit en bok *Konsten att vara snäll* (Forum 2005). Den är vis och viktig. Einhorn ger en massa praktiska filosofiska råd och synpunkter. Varje dag står vi inför många val beträffande vårt handlande. I våra möten med andra människor kan vi välja att vara välvilliga, illvilliga eller likgiltiga. Vi kan också välja att vara passiva eller aktiva. Stefan Einhorn framhåller att det inte räcker med den snällhet som bara innebär att inte göra ont. Och det räcker inte med att bara tänka snälla tankar eller säga snälla saker. Man måste GÖRA gott! Han tar upp det ohyggliga att miljoner människor kunde mördas av nazisterna utan att snälla människor lyfte ett finger.

Stefan Einhorn skriver också att det är den inre framgången som räknas, att man uppnår de mål man bär i sitt hjärta. Och han tycker faktiskt att vi har blivit snällare.

Åsa Freij

En snäll människa
bär i sitt medvetande
ständigt med sig omtanken
om medmänniskan.
Stefan Einhorn

Eugenia Basilewsky

Legendarisk yogaprofil

Eugenia Basilewsky, f. von Wirén, har avlidit 88 år gammal. Hennes närmaste är sonen Alexander von Pezold och halvsystem Vera von Wirén, New York.

Hon lurade oss med sin lilla späda figur, sina troskyldiga blå ögon och sina vita flätor. Man trodde hon var ljuv och blyg. Men Eugenia Basilewsky hade en vilja av stål och en envishet som ingen rådde på. Med de egenskaperna besegrade hon både sjukdom och krig och skaffade sig dessutom ett speciellt yrke, som skulle göra henne känd i yogakretsar världen över.

Eugenia Basilewsky föddes 1917 i Sevastopol i Ryssland. Hon var en mångfacetterad kosmopolit, som många ännu idag tar för ryska. Frågade man henne om bakgrunden svarade hon, att hon var en blandning av allt. Hennes ryska mamma dog tidigt och hennes pappa, estländare med svenskt påbrå, var som sjökapten sällan i land. Det gjorde att Eugenia placerades hos sin mormor och som tioåring kom till Tallinn i Estland, där farmor och fastrar tog vid. Där växte hon upp och gifte sig så småningom med Vladimir von Pezold. De fick sonen Alexander 1942. Den ende närmaste kvar i Sverige.

Det var krig, som fick Eugenia att flytta, d v s fly, så ofta.

Nästa anhalt blev Tyskland, där familjen hamnade i ett läger. Där drabbades Eugenia av TBC och hamnade på ett sanatorium.

Där vände allt plötsligt. Av en s. k. tillfällighet fick Eugenia tag i en bok om yoga. Den gjorde henne säll. Hon bara kände, att det var yogan, som skulle hela henne, rädda henne, ge henne ett nytt liv. Och hon bad: "Gud, gör mig frisk så skall jag göra allt för att hjälpa andra genom yoga!"

Och frisk blev hon genom denna stränga disciplin med andningsövningar, tiger- och krokodilövningar. Och dessutom lärde hon sig sanskrit och senare kom hon t o m att undervisa på universitetsnivå.

Efter flera tyska år beslöt familjen 1949 att söka sig till Sverige. Där träffade Eugenia en rysk-estnisk flykting, Ivan Basilewsky och hur det nu var kom hon att gifta om sig med honom.

Ivan var en godmodig naturmänniska, tidigare jägmästare, som tömde skogarna på svamp och nyttiga örter för deras vegetariska kost, som han också tog hand om.

Eugenia gav kurser för amatörer och för blivande yogalärare – säkert över 1000. Hon fick till slut sitt eget Yoga Light Center tack vare dr Jan-Axel Nordlund, som intresserade sig för allt österländskt. Under

somrarna studerade Eugenia vidare hos de stora mästarna i Europa, främst hos indiern Yesudian i Lugano. Hon behärskade sin kropp till fulländning – kunde hur lätt som helst rulla ihop sig till en levande boll. Hon uppträdde också offentligt, gästspelade i Finland, gav ut boken "Slappna av med Yoga" och blev ordförande i Yogalärarnas förbund.

Eugenia var också en skicklig konstnär och väggarna i deras Solnahem var fulla av porträtt av kända andliga mästare.

Eugenia älskade musik och fest och familjens födelsedagar firades alltid grundligt. Tre gånger om året samlades vännerna i detta märkvärdiga sago hem fyllt av änglar, fjärilar och blommor i – plast! Och med en hel lund cypresser i meditationshörnan.

Gästerna satt på golvet och åt nötter och tårta kring yogans musa, som såg ut som ett romantiskt barn. Konstnärer uppträdde hela tiden och även värdinnan diktade.

Och överallt böcker, böcker; på golven, i köksskåp, i sängen och i badrummet, på alla språk och med ämnen som berörde det s. k. livet.

Anne-Marie Ehrenkrona
Sonia Strömbäck

På snällseminarium

I nom affärsvärlden har man hakat på cancerprofessorn och kursledaren Stefan Einhorn populära bok, "Konsten att vara snäll". Han har ju sagt bl a att det är lönsamt att vara snäll, och det som är lönande är självklart något för affärsvärlden att intressera sig för. Så det arrangeras program för affärsfolk med Einhorn som föredragshållare.

I Stockholm var det ett seminarium med samma namn som boken, "Konsten att vara snäll". Sökarens reporter lyckades få en av de eftertraktade biljetterna.

Arrangör var ett företag som specialiserat sig på föredrag och kurser för företagsfolk, även om också privatpersoner kan vara med, om det finns plats.

Arrangören framhöll att man gärna satsar på djupare teman.

Och den här gången i alla fall valde man nog rätt, eftersom detta med att vara snäll är så väldigt viktigt. Ja, man kan anse att det är kärnan i all andlighet – ja, vad all god civilisation bygger på. Man kan nog till och med säga att människors snällhet mot andra är livets mening. När jag intervjuade Dalai Lama för några år sedan och frågade honom om livets mening, svarade han att det nog är att vara så god man kan mot sina medmänniskor – och godhet, det är ju snällhet!

Men det är inte bara banal lönsamhet och framgång som Stefan Einhorn pratar om. Som han förklarar i TV-soffor menar han framför allt "inre" framgång, d v s att ha framgång i att vara en god och bra människa som kan vara tillfreds med sig själv och sitt samvete.

Och med den framgången följer nog ofta, om ens företag är seriöst, framgång i affärer.

Han menar, i likhet med den förr så populära "företagsgurun" Peter Koestenbaum, att man måste vilja väl, eller "vara snäll", för att göra goda affärer.

Einhorn är en god pedagog och underhållare. Men han lockar inte bara med sig själv, utan har slagit sig ihop med den roliga och populära skådespelerskan Sissela Kyle, som inleder – och fungerar som uppvärmare.

Det roliga Sissela Kyle-avsnittet av det turnerande seminariet "Konsten att vara snäll" med Einhorn som huvudsakligt dragplåster, handlar förstås om konsten att vara snäll, men skämtsamt lika mycket om konsten att vara elak.

Sissela slutade med budskapet att man blir glad av att vara god. Sedan tog Stefan Einhorn vid. Med ett av sina många exempel, hämtade ur mer eller mindre vetenskapliga studier och experiment, berättade han, precis som i sin bok, hur man funnit att bara genom att försökspersoner fått en kaka före en viss arrangerad händelse, blev de så mycket bättre till mods att de blev vänligare mot andra! I ett experiment tappade en skådespelerska en bunt papper på gatan så att de spreds ut på ett för henne besvärligt sätt. Studenter var försökspersoner. Det visade sig att de som strax innan hade bjudits på en kaka var mycket mer benägna att hjälpa till att samla upp pappren, än de som inte hade blivit föremål för den vänliga gesten med kakan. Kak-studenterna skyndade sig att böja sig ner och springa efter bortblåsande papper och samla ihop dem – även när de verkade ha haft bråttom – medan de studenter som inte fått en kaka, i stor utsträckning vände bort huvudet och gick förbi – även när de inte tycktes ha haft bråttom. Experimentet gjordes flera gånger, med samma resultat.

Stefan Einhorn är en bra väckarklocka. Måtte han väcka många intresse för vidare utveckling och egna studier i konsten att vara snäll och vilka följder snällhet kan få.

Åsa Freij

Otillbörlig påverkan

I ett pressmeddelande i mars från Folkpartiet upplyses att Folkpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet har slutit upp bakom en enskild motion att införa "otillbörlig påverkan" i brottsbalken. Det bör bli straffbart för sektledare att manipulera sina offer, säger två folkpartister bakom motionen. De vill ha en lag mot sektledare som kränker människors frihet. "Genom att straffbelägga otillbörlig påverkan gagnas såväl seriösa religionsutövare som den personliga integriteten", säger motionärerna. "Frågan om manipulativa sekter har nonchalerats i flera år av regeringen, trots att en utredning redan 1998 föreslog konkreta åtgärder. Idag saknas ett tillräckligt skydd när det gäller otillbörlig påverkan eller manipulation. --- Det får aldrig vara tillåtet att genom tvång, hot eller utpressning tvinga andra att göra saker de inte vill."

Men hur skiljer man mellan tillbörlig och otillbörlig påverkan? Är påverkan inom Svenska kyrkan och de stora friförsamlingarna tillbörlig, medan påverkan inom församlingar som inte har samhället i ryggen är otillbörlig?

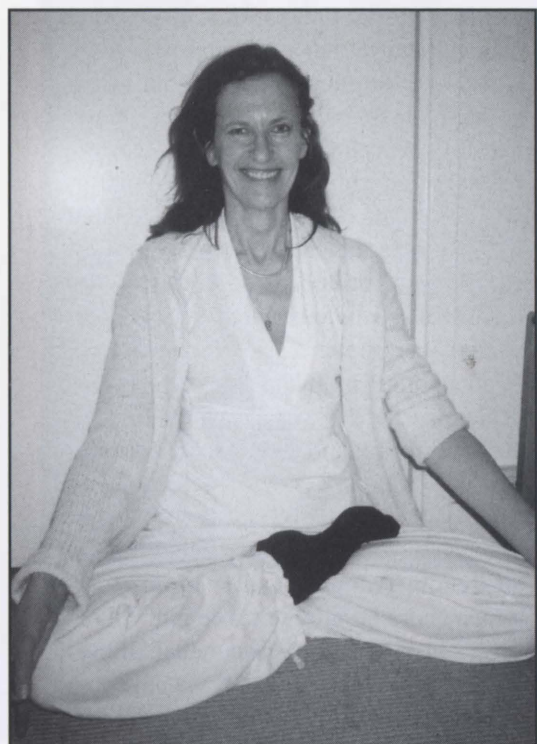
Menar man att exempelvis Svenska kyrkans präster är seriösa, medan ledare inom t ex Krishnarörelsen, Ananda Marga och Moonrörelsen inte är seriösa?

Tydligt är att vissa religiösa rörelser av motionärer inte anses "seriösa", till skillnad från vissa andra.

Det kommer att bli godtyckligt för domstolar att avgöra vad som är tillbörlig påverkan och vad som inte är det. Är det godkänd påverkan att förmå någon att låta döpa sig, även om denna kanske inte vill? Är det tillbörligt, eller förbjudet, för Jehovas vittnen att påverka sina medlemmar att vägra blodtransfusion? Är det tillbörlig påverkan att förmå församlingsmedlemmar att fördöma homosexualitet?

Är s k avprogrammering tillbörlig påverkan? Dvs att man med intensiv påverkan under tvång försöker förmå troende utanför de etablerade samfundet att lämna en trosgrupp?

Alltså: det skulle finnas en hel del problem med en lag mot otillbörlig påverkan inom religionens område. Ett slags manipulation finns inom många trosgrupper, dvs man ger ensidiga informationer, som ger en missvisande bild av rörelsen och av fakta. Och när pastorn står i predikstolen och säger: "Gud vill...", är det naturligtvis ett minst sagt tvivelaktigt påstående, som församlingsmedlemmar förväntas ta till sig. Men är påståendet otillbörligt?

Annika Waldenström har skapat och leder Akal, som betyder "det eviga".

Annika och Akal Center

själv är mest intresserad av, såsom yoga, chakramassage och chakraflödesterapi, som hon själv fastnat för bland allt hon provat av metoder för att lära känna sig själv, vara i balans, öka sin intuitiva förmåga och förbättra sin psykiska och fysiska hälsa och sin kreativitet.

Numer håller hon många av kurserna själv – och framför allt ger hon behandlingar.

Men hon sysslar inte med att bota, säger hon, även om de metoder hon använder förbättrar välbefinnandet. Sådana metoder som yoga och chakraterapi gör oss mer balanserade och ger energi; de gör oss också mer klarsynta så att vi lättare kan se negativa mönster hos oss själva, sådana som kanske hämmat oss länge. Man kanske kan säga att metoderna främst är förebyggande medel som hjälper oss att inte bli sjuka.

Chakran kallas de särskilda områden av energi i kroppen som man i framför allt österländska läror ger stor vikt och genom vilka man eftersträvar ett fritt flöde av energi.

Annika är övertygad om att vi lever många liv.

– Jag upplever så starkt att jag själv levat flera liv att jag tycker att jag VET att reinkarnationsläran är sann, säger hon.

Och, efter viss övertalning, berättar hon om litet om ett av dessa liv.

– Jag har upplevt att jag varit en kvinna som dog vid ett ras tillsammans med sitt barn. Och vissa skuld känslor som jag brottats med i det här livet – utan synbar anledning – känner jag bestämt har sina rötter i den inkarnationen. Den jag då var, förbrådde sig för att hon inte förutsåg vad som skulle hända och förhindrade det.

Tarot och astrologi finns ibland också på Akal-programmet, liksom schamanska trumresor och frigörande dans – sådant som en del ser som "flummiga" new age-företeelser men som för ganska många hör till den värld där de känner sig hemma.

Annika, som själv tycker att hon en gång i tiden var lätt flummig, anser dock inte att sådant som astrologi och trumresor är något verklighetsfrämmande. (Trumresor innebär att man vid ljudet av trumslag lämnar det vanliga dagsmedvetandet och upplever en inre befrielse, en förflyttning, en

resa till en högre nivå, en annan verklighet.)

En ande är faktiskt Annikas främsta lärare, nämligen Ambres. Så kallar sig den förändrade röst, som kommer från en svensk man, när denne befinner sig i ett transtillstånd. Ambres, som tas för verklig av många sökare, säger sig vara en mycket gammal ande, som nu meddelar sin livsvisdom genom det jordiska mediet Sture Johansson, bosatt i Värmland. Ambres vill hjälpa oss som är jordvarelser här och nu att utvecklas i kärlek och visdom. Och det är förvisso många klokheter av märket Ambres som nu hörts i decennier.

På Akal Center kan man dock även höra mindre mystiska röster i mindre mystiska sammanhang, såsom Tord Påågs, när han undervisar om hur man framträder inför grupp och Peter Lundblads, när han sjunger till gitarr och Ma Oftedals, när han berättar om historiska fynd som kan ge nya informationer om vem Jesus var, och Lena Kristina Tuulses, när hon talar om hur man kommer över rädslor m m som hindrar oss att lyckas så bra i livet som vi har förutsättningar för att göra.

– Men riktigt viktigt är ingenting av det här – i jämförelse med det verkligt viktiga, att helt enkelt vara en bra människa i vardagen.

Detta framhåller Annika, lugnt och övertygande.

– Ambres poängterar att vardags-etiken, den enkla, är det viktigaste av allt.

Och man får aldrig tro att man är färdig. Man kan ständigt i vardagen öva sig i självförbättring.

Men visst hjälper det med bra kuser och föredrag, där erfarna personer delar med sig av sina insikter. Och att få byta erfarenheter med andra människor och kanske få nya vänner, är värdefullt.

– Jag är glad om jag och mitt Akal Center kan fungera som en kontaktlänk, säger Annika. Bara det räcker för att det ska kännas meningsfullt att fortsätta det här arbetet.

www.akal.nu

Åsa Freij

Psykofeedback

Hur har du programmerat din biodator? Med lättja, obeslutsamhet, bristande tro på dig själv?

Du kan bli framgångsrik. Du kan få de personliga egenskaper du önskar. Du kan skapa dig det liv du helst vill leva.

Det gäller bara att mata in de rätta informationerna i din biodator!

Programmera in självförtroende, energi, beslutsamhet, positiv attityd osv och biodatorn producerar dessa egenskaper.

Hjärnan fungerar delvis på det undermedvetna planet, dvs vårt dagsmedvetande är okunnigt om vad som sker i en del av hjärnan. Denna del är en biodator, en informationsbehandlande apparat, vilken programmeras med in-data och ger ifrån sig ut-data: våra vanor.

Att förstå hur biodatorn fungerar är en form av självkännedom som kan hjälpa individen till framgång och mänskligheten att överleva.

Om detta berättar Paul G. Thomas i boken *Konsten att arbeta undermedvetet – psykofeedback* (Liber 1982).

När Kolumbus upptäckte en ny kontinent, var detta en stor och betydelsefull händelse. I våra dagar är bland annat hjärnan och medvetandet nya världar som håller på att upptäckas. Människan har börjat utforska sig själv och ta reda på sitt eget väsens innersta hemligheter. Den självkännedom som följer av detta har den allra största betydelse för oss själva som individer och för våra möjligheter att skapa ett gott samhälle, en god värld.

Vi börjar förstå att vi inom oss har stora och till nu oanade möjligheter. Vi kan prestera saker som vi tidigare inte kunnat föreställa oss. Självkontroll och självförverkligande är inom möjligheternas gräns när vi nu lär oss hur hjärnan fungerar och hur vi skall mata den med de rätta informationerna.

Det är mycket viktigt, menar Paul Thomas, att människor får veta att de är utrustade med denna mekanism så att de kan

lära sig att medvetet kontrollera den.

Den teknik med vilken man kan kontrollera sin biodator, kallar Paul Thomas *psykofeedback*. När man lärt sig tekniken "får livet en kvalitet och en glädje som blir en källa till ständig tillfredsställelse för den som förvisar sig om att han eller hon har bästa tänkbara program i biodatorn".

Thomas understryker att cybernetikens principer – som främst gäller datorer – även är tillämpliga på den mänskliga hjärnans funktioner. Cybernetiken är i själva verket nyckeln med vilken man kan låsa upp dörren till framgång för alla människor, menar Thomas.

Människodatorn programmeras med in-data, som är tankar. Ut-data är våra vanor. Minst 99 procent av vad vi gör är vanehandlingar. En positiv attityd är en vana, liksom entusiasm, självdisciplin, beslutsamhet och flit – alltihop beroende på informationer som matas in i den mänskliga datorn.

Programmeringen började när vi föddes och fortsätter sedan hela livet. Det är en tragedi, menar Paul Thomas, att de flesta människor fått sin programmering på ett slumpartat sätt, utan medveten kontroll över den.

Men det går att ändra programmet! Man kan ersätta dåliga vanor med goda. Ja, man kan skaffa sig vanor med sådan kraft och verkan att vi tidigare inte kunnat drömma om det.

Helt går det inte att eliminera improduktiva ut-data, men det är möjligt åstadkomma att man inte är direkt felaktigt programmerad med *dominerande* hämmande ut-data/vanor.

Hur går det nu till att omprogrammera biodatorn? Jo, genom *föreställningar*: Viljestyrka behövs inte. Omprogrammeringen sker lätt genom en automatisk process, varvid de positiva tankemönster, som man önskar, förstärks.

Man matar in i datorn resultat av tidigare prestationer samt nuvarande erfarenheter – oavsett om dessa är verkliga eller ej. *Fantasin* spelar en avgörande roll vid

psykofeedback. Detta beror på att *biodatorn inte kan skilja mellan verkliga och tänkta upplevelser*. Vi behöver alltså inte verkligen ha upplevt en sak för att kunna mata in den som erfarenhet i datorn. Det räcker med att vi tänker oss uppleva den. Vi tänker oss livligt som självsäkra, beslutsamma, flitiga oavsett om vi tidigare gett prov på dessa egenskaper. Biodatorn tar upp informationerna, programmeras av dem och ger oss som ut-data ett självsäkert, beslutsamt och energiskt uppträdande.

Det permanenta lager av instruktioner som finns i vår biodator avgör vilka vi är, vilken framgång vi har i livet, vilka egenskaper vi har, hur lyckliga vi är. Det gäller alltså att skaffa sig ett lämpligt permanent lager i biodatorn.

Om man har olämpliga tankar om sig själv, får man ett olämpligt beteende. Bra tankar ger bra ut-data. Men – "skräp in, skräp ut".

Biodatorn har inte förmåga att bedöma och förkasta. Den accepterar alla instruktioner den får. Detta är nödvändigt för att människan skall kunna fungera. Hypnosen bygger på denna egenskap. Hypnotisören upphäver delvis den medvetna, rationella funktionen hos medvetandet och ger instruktioner direkt till det undermedvetna, till biodatorn, vilken godtar dem och reagerar med ibland besynnerliga ut-data. En hypnotisör kan t ex få en person att glömma sitt eget namn genom att ge biodatorn denna instruktion.

Den bästa metoden för programmering av biodatorn är "cybernetiskt korrekta tankeformler" under en form av avslappning. I totalt avslappnat tillstånd instruerar man biodatorn att man har de egenskaper som man eftersträvar. Så kontrollerar man sitt öde!

SM

Feedback är en metod att kontrollera ett system (människa eller maskin) genom att återinmata resultat av dess tidigare prestationer.

Godhet

"Blomsterdoften sprider sig inte mot vinden, ej heller doften av sandelträ, tagare eller jasmin – men doften av en god människa sprider sig till och med mot vinden. En god människas strålning sprider sig i alla riktningar."

De vackra poetiska orden tillskrivs Buddha, som också skall ha sagt att "alla fromhetsplikter i detta livet har inte värdet av ett uns i jämförelse med kärleken".

"Medkänsla är det enda att lära sig och enda hållningen till allt som lever", skall Buddha också ha sagt. Att visa godhet mot allt levande är centralt i buddhismen.

Metta, som är en hymn till den allomfattande godheten, läses bland buddhister varje dag. Den uttrycker en innersta önskan att alla människor skall lära sig att visa godhet mot allt levande.

Den svenska buddhistnunnan Amita Nisatta sa att Buddhas Metta Sutta, talet om godheten, för buddhister är den etiska grunden för alla moraliska och sociala framsteg. "Alla helt buddhistiska samhällen är genomsyrade av denna anda av allomfattande godhet som tar sig uttryck i en utomordentlig generositet mot allt och alla. Denna godhet är inte ett resultat av blind lydnad för religiösa påbud, utan en följd av förståelse och aktning för allt levande."

Amita Nisatta sa: "Alla levande varelser är underkastade samma lagar och existensvillkor. Som jag är, så är de, som de är, så är jag."

"Bemöt alla varelser med medkänsla i ditt hjärta", sa Lao-tse, en av Kinas största filosofer.

"Medkänsla betyder brödraskap mellan människor och djur", sa T. L. Vaswani, indisk mystiker och filantrop.

"Älska din nästa!" sa Jesus.

Kärlek är det centrala i alla högre religioner.

Finns då den goda människan?

Alla människor torde vara på gott och ont. Men några "doftar" av godhet mer än andra.

Den inre rösten

Den berömda schweiziske psykologen C G Jung har berättat om hur han förde en dialog med sin inre röst, vilken han kallade Filemon: "Psykologiskt representerade Filemon en högre insikt. Han var en mystisk gestalt för mig. Vissa tider tycktes han mig vara helt verklig, som om han var en levande personlighet. Jag gick fram och tillbaka i trädgården tillsammans med honom, och för mig var han vad indierna kallar en guru..."

Det finns en inre röst hos varje människa, får vi veta i nr 2, 1979 av New Realities. Tidskriftens redaktör James Bolen skriver bl a att den inre rösten är en vis följelagare, en ovärderlig ledare. I alla tider har det funnits tro på att svaren på de livsfrågor som en människa behöver svar på, finns inom oss själva – och denna inre kunskap kan vi få del av genom den inre rösten, skriver Bolen. (Han förtydligar att vi i detta sammanhang inte avser samvetet, som påverkar vårt moraliska handlande genom att ge oss en känsla av vad vi bör och inte bör göra.)

För att komma i kontakt med den inre rösten måste man först tro att det inom en själv finns en visdomskälla och ett intuitivt vetande, som kan ge ledning; därtill måste man vara beredd att gå in i en medveten dialog med den inre rösten och lita på att den kommer att svara. Man skall koppla av, gärna med slutna ögon, göra sig fri från ovidkommande tankar och försätta sig i en mottagande sinnesstämning. Den kritiska, analytiska, dömande delen av en själv skall man skjuta åt sidan och i stället öppna sig för de skapande krafterna i sitt inre. Man inleder dialogen genom att ställa en fråga, t ex "varför känner jag mig nere i dag?", eller "hur skall jag lösa det här problemet?". Därefter väntar man på svar – med tålmod, öppen medan man lyssnar inåt.

Men tro inte att svaret måste komma omedelbart, och försök inte pressa fram det! Samtala med den inre rösten precis som med en vän. Bed om förtydliganden och ytterligare informationer, om det behövs!

Men låt inte den inre rösten ersätta utan komplettera förnuftstänkandet. Använd de svar du får tillsammans med det du kommer fram till genom ett klart, logiskt tänkande. Prova om de råd du får är goda! Du väljer själv om du vill följa dem.

Vad är då den inre rösten, och varifrån kommer den? Den har getts många namn: Gud, den Helige Ande, kosmiskt medvetande, det kollektivt omedvetna, det högre jaget, ledaren m m. En svårighet är att skilja den från egots röst. Men med uppmärksamhet torde man kunna lära sig detta.

Jesus tadar grymhet mot en häst

Och det begav sig, att Mästaren gick ut ur staden och med sina lärjungar vandrade över höjderna. Och då kommo de till ett berg, vars vägar voro mycket branta, och där mötte de en man med ett lastdjur.

Men hästen hade störtat till marken, ty lasten var för tung, och mannen slog djuret, så att blodet rann utmed dess flanker. Och Jesus gick fram till honom och sade: "Du fasornas son, varför slår du ditt djur? Ser du då inte, att det är alldeles för svagt att bära denna last, och vet du då inte, att det lider?"

Men mannen svarade och sade: "Vad angår det dig? Jag kan slå mitt djur så mycket mig lyster, ty det tillhör mig, och jag köpte det för en stor penningssumma. Fråga bara dessa där, de känna mig och veta härom."

Och en av lärjungarna svarade och sade: "Ja, Mästare, det är så, som han säger, vi voro med, då han köpte hästen." Och Mästaren svarade: "Sen I då icke hur den blöder, och hören I icke, hur den stönar och jämrar sig?" Men de svarade: "Nej, Mästare, vi höra icke, att den stönar och jämrar sig."

Och Jesus blev bedrövad och sade: "Ve eder, I hårdhjärtade, I, som icke hören, hur den bönfaller om medlidande och anropar sin himmelske Skapare, och trefalt ve den, som den i sitt kval anklagar."

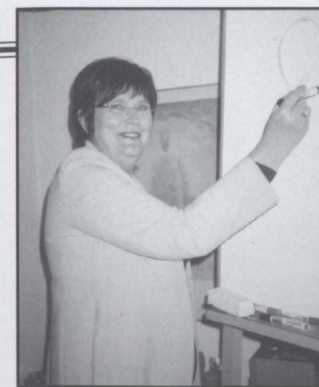
Och han gick fram och rörde vid hästen, och djuret reste sig, och dess sår voro läkta. Men till mannen sade han: "Gå nu vidare men slå den icke mera, om du själv vill röna medlidande."

Och då Jesus såg folket närma sig, sade han till sina lärjungar: "För de sjukas skull är jag sjuk, för de hungrigas skull lider jag hunger, för de törstigas skull lider jag törst."

Och han sade även: "Jag har kommit för att avskaffa offren och blodsfesterna, och om I icke upphören att offra och att förtära djurens kött och blod, så skall Guds vrede icke upphöra att utgutas över eder, liksom den kom över edra förfäder i öknen, vilka hängåvo sig åt frossande i köttträtter, och vilka uppfylldes av förruttnelse och förtäres av farsoter."

Ur kapitel 21 i *Evangeliet om det fullkomliga livet*.

I vår bibel nämner Jesus aldrig kärlek till djur. Djur finns inte med i berättelserna om honom. *Evangeliet om det fullkomliga livet* anses vara ett icke autentiskt evangelium. Men tycker man inte att "Guds son" borde visa kärlek till allt levande?

Av ÅSA FREIJ

Det är inte lätt att få en träff med Elisabeth Lanng. Medier, som blivit kända genom TV, är livligt efterfrågade. En del har kö. Andra tar inte emot fler klienter just nu.

Många är de som är intresserade av att ställa frågor om sina egna mer eller mindre övernaturliga upplevelser, eller få veta hur deras kära avlidna har det på "andra sidan". Många vill få en personlig konsultation eller "reading". Elisabeth är populär men tar inte emot några nya klienter. Inte för att hon blivit diva, utan för att hon tar sin uppgift som medium på största allvar och verkligen engagerar sig i dem som besöker henne.

Detta hälsar Caroline Giertz, producent för programserien "Det okända", när Sökarens reporter hör sig för om möjligheten att träffa något av de medier som brukar framträda i programmet. Men Elisabeth gör ett undantag för Sökaren, som hon är mångårig prenumrerant på. Skeptiskt massmediafolk däremot, som använder sin skepsis för att förlöjliga och inte söker seriöst, har hon fått nog av.

Jag får alltså ringa Elisabeth.

Det blir ett långt samtal. Det är lätt att tala med henne. Hon har själv en inställning som är en blandning av äkta nyfikenhet och kritisk distans, sunt förnuft. Hon söker sanning, och hon vill hjälpa människor med deras personliga utveckling.

– Som medium måste man vilja väl, säger hon. Och man måste vara ödmjuk och ha en levande strävan efter egen karaktärsutveckling.

Hon håller helt med, när jag tar upp filosofen Paul Bruntons varning för sökande i andevärlden utan att ha en långt gången etisk utveckling och en självkritik, som aldrig får upphöra. Å andra sidan var det en spiritistisk seans som förde Brunton in på sökandets väg. Av en slump kom han

Elisabeth, medium

med på en sådan och fick då klart för sig att "det finns så mycket mer" än det vi normalt ser och hör av verkligheten. Och så trädde han in på sin seriösa andliga sökarväg som varade livet ut och har resulterat i många böcker, översatta till en rad språk.

Vi som följt TV-programserien "Det okända" har också kunnat se hur samtliga medier tar folk, ofta unga nyfikna, bokstavligen i kragen, men milt och pedagogiskt, när de finner att "spökandet" i ett hus kan härledas till att en ung nyfiken människa har experimenterat på egen hand med försök till kontakt med andevärlden. De som själva har den mediala förmågan, vill inte hålla andra borta från upplevelser av en annan verklighet, tvärtom, de till och med håller kurser för seriöst intresserade – men det måste vara just på ett seriöst sätt och under sakkunnig ledning som man närmar sig detta ännu så utforskade område, där krafter finns som det gäller att handskas med på rätt sätt. Den andra världen, andevärlden, är inget att leka med, det är deras enstämmiga inställning.

Elisabeth säger också att det inte bara är av godo att vara öppen för det som vi brukar kalla det övernaturliga. Hon menar att utan renhet i sinnet kommer man ofta inte i kontakt med "det okända".

En gång i veckan kan vi sedan lång tid få vara med och nästan träffa "spöke" efter "spöke" via TV-rutan. Det är ganska likartade spökerier i hus. Men man undrar om inte spöken eller andar kan och vill göra något mer än att mystiskt öppna dörrar, släpa möbler över vindsgolvet, tända och släcka ljus och skapa starka, ofta obehagliga energier i vissa rum, dit inte ens katten vill gå.

Man vill veta mer om andarna...

Om det existerar en andevärld, då finns det anledning att undra över hur denna i å fall är beskaffad och om andarna inverkar på våra jordiska liv – utöver att spöka i vissa hus. Tänk om det finns en andlig obegränsad fantastisk värld utöver vår korta jordiska tillvaro... ett liv för oss alla bortom döden, kanske i en lång kedja

av reinkarnationer, kanske i evighet, kanske med uppgående till slut i det vi ibland kallar Gud eller världssjäl.

Inte skulle vi då som "spöken" enbart syssla med att komma tillbaka till de jordiska sammanhang som vi lämnat och göra litet spökerier bara – av ganska fantasilöst och enahanda slag dessutom – och kanske till obehag för dem vi lämnat efter oss. Nej mer än så måste andevärlden kunna, tänker jag...

Mer meningsfullt vore det att andarna inverkar på våra liv på andra sätt än genom de närmast fysiska fenomen som vi får följa i TV-programmen. Kanske som skyddsänglar, kanske som lärare...

Ja, säger Elisabeth. Det är bara så att man i TV-programserien begränsat sig till det som vi brukar kalla spökerier. Men hon hoppas att detta med spökeriprogrammen är en början till spridande av en kunskap om andevärlden hos allmänheten och att forskare skall kunna bli intresserade av andevärlden.

– Det är för att sprida kunskap om den andra verkligheten som jag ställer upp i TV, säger Elisabeth, som alls inte är den som önskar bli kändis. Tvärtom.

Elisabeth hoppas också att vanligt folk, som upplever skrämmande ovanliga saker, ska få hjälp att förstå vad de varit med om.

– Men det är så litet vi vet, tillägger hon ödmjukt.

Elisabeth vill inte ha någon ära på grund av sin förmåga och hon vill inte ha en krona betalt, inte för sin medverkan i TV och inte för privata konsultationer och inte heller för de kurser som hon har för att hjälpa människor att öva upp sin allmänna känslighet och öppenhet för att t ex kunna se aurer, de energifält som lär finnas omkring allt och som berättar en del om oss.

Elisabeth tycker inte att det är fel när exempelvis medier, healers och kursledare, som har något att ge, tar betalt, så att det kan klara sig och fortsätta med sin verksamhet, om den är till hjälp för människor.

– Men det får aldrig bli business!

Välkommen till Vattumannen!

SVERIGES STÖRSTA OCH ÄLDSTA SPECIALBOKHANDEL INOM ANDLIGHET, PERSONLIG UTVECKLING OCH HÄLSA

Besök vår webshop på
www.vattumannen.se

Oscar Busch

149:-

Ord. pris 179:-

Specialpris!

vid beställning före 060831

Uppge koden HMT7 vid
din beställning

Hur
människoöden
tvinns

Hur människoöden tvinns

En pärla inom den svenska esoteriska litteraturen!

Oscar Busch

Hur människoöden tvinns skrevs för nästan hundra år sedan, men eftersom boken rymmer andliga insikter kring livets grundläggande frågor, har man inte upphört att efterfråga den. Berättelsen är enkel och vacker, och med sin ärliga och varma ton når den läsaren i hjärtat. Boken berättar om två bröder vars starka hat knyter själsliga band mellan dem. Man får ta del av deras liv genom flera inkarnationer – både på jorden och på "den andra sidan". Historien om dem är spännande och skriven med stor inlevelse. En bok man läser från pärm till pärm!
Inbunden 153 sid Pris 179:- Art. kod: 74151

Oscar Busch (1844–1916)

Den svenska litteraturen rymmer lite information om Oscar Busch. Det vi vet är att han levde i Sverige och var officer. Förutom böcker med militärt innehåll, lämnade han efter sig en mängd teosofiska skrifter. Flera av dessa skrifter är av samma karaktär som *Hur människoöden tvinns*, alltså berättelser om människoöden genom flera inkarnationer.

Oscar Busch nämner i flera av sina förord att hans skrifter är nedskrivna under medvetet inflytande av en "död mans ande" eller "avkroppsligad intelligens". Anden dikterade för honom och Busch återgav dennes tankar med egna ord.

VATTUMANNEN

Butiken i Stockholm: Drottninggatan 83 Tel: 08-10 96 15
Postorder: www.vattumannen.se Tel: 0290-76 76 84